

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

6^e JAARGANG

WOENSDAG 11 MEI 1921

No. 280

INHOUD

Blz.

DISCONTOPOLITIEK. EEN TERUGBLIK door <i>Prof. Mr. G. W. J. Bruins</i>	403
Eene nieuwe Leening van Nederlandsch-Indië door <i>Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart</i>	407
Het Engelsche Financiële Systeem (Slot) door <i>Mr. A. Spanjer</i>	408
Groot- en Kleinhandelsprijzen in de afgelopen jaren	411
Londensche Correspondentie	413
AANTEKENING: Termijnnoteeringen van de Valutakas	415
BOEKAANKONDIGING: Jhr. Mr. A. W. Wichers: De Rechtsleer der Levensverzekeringsovereenkomst, bespr. door <i>Mr. J. van Schevichaven</i>	415
MAANDCIJFERS: Opbrengst van Spoor- en Tramwegen over het jaar 1920	416
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	416—423
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins*.Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink*.Secretariaat: *Pieter de Hoogweg 122, Rotterdam*.Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37*.Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: *Economisch Instituut*.Postcheque en girorekening *Rotterdam No. 8408*.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 25,— per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0.50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage*.

BERICHT.

In de rubriek „Statistieken en Overzichten” treft men een overzicht aan van de maximale afwijkingen van de 1-, 2- en 3-mnds termijnnoteeringen der Valutakas van den cable-koers, gedurende de afgelopen week. Dit overzicht zal voortaan wekelijks worden gepubliceerd. Voor eenige toelichtende opmerkingen zij verwezen naar de rubriek „Aanteekeningen” in dit nummer.

Met het oog op de Feestdagen zal het volgend nummer een dag later verschijnen.

9 MEI 1921.

In den toestand van de geldmarkt kwam nog weinig verandering. In het midden der week was er iets meer aanbod van geld, zoodat enkele posten disconto voor $4\frac{1}{4}$ pCt. plaatsing konden vinden en de prolongatie rente op 4 pCt. terugliep, maar de volgende dagen was er beduidend minder geld beschikbaar, waardoor de prolongatie rente weder tot $4\frac{1}{2}$ pCt. opliep en disconto's slechts met moeite voor 4% pCt. waren onder te brengen.

De vaste stemming voor Parijs en Brussel bleef ook deze week aanhouden. De stijging was echter minder regelmatig en herhaaldelijk trad een aarzeling op. Het hoogste punt werd Zaterdag bereikt op ca. 23,62½, waarna later een inzinking tot 23,42½ plaats vond en waarop heden een verdere belangrijke daling volgde.

Blijkbaar is een zeer sterk speculatief element in deze wissels werkzaam. Een gegronde reden voor de sterke stijging wordt althans niet genoemd en een sterke uitzetting van den Franschen bankbiljettenomloop, die herhaaldelijk aangekondigd was, heeft ten slotte juist de afgelopen week plaats gevonden. De andere wissels waren alle flauw en vooral Marken liepen weder sterk terug. Heden werd voor 4,15 afgedaan. Op de verlaging van het Engelsche bankdisconto zijn nog verschillende andere verlagingen gevolgd; o.a. verlaagde de Zweedsche Rijksbank opnieuw haar rentevoet met een half percent.

LONDEN, 7 MEI 1921.

Gedurende de afgelopen week was de geldmarkt tamelijk stil; het aanbod was groot genoeg om gemakkelijk aan de vraag te voldoen. Hernieuwing van daggeld werd gedaan tegen $4\frac{1}{2}$ pCt.; nieuw geld was verkrijgbaar tot 4 pCt. en salkdi werden soms aangeboden tegen $3\frac{1}{2}$ pCt.

Zevendaags-geld was verkrijgbaar tegen 5— $4\frac{3}{4}$ pCt.

De disconto-markt was kalm; koersen waren gemakkelijk, tweemaands was $5\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ pCt., driemaands $5\frac{1}{2}$ — $\frac{5}{8}$ pCt., viermaands $5\frac{5}{8}$ pCt. en zesmaands $5\frac{7}{8}$ — $\frac{3}{4}$ pCt.

DISCONTOPOLITIEK. EEN TERUGBLIK.

De reeds vroeger verwachte verlaging van het disconto der Bank of England is thans een feit geworden. Het disconto, dat ruim een jaar op 7 pCt. heeft gestaan, is verleden week teruggebracht tot $6\frac{1}{2}$ pCt. Deze verlaging met slechts $\frac{1}{2}$ pCt. was geringer dan velen verwachtten en er is reden om aan te nemen,

dat, zoo spoedig de verhoudingen in het Engelsche bedrijfsleven wat meer tot rust zullen zijn gekomen, verdere verlaging volgen zal. Men heeft dan ook alle recht om in de plaats gehad hebbende verlaging, te zamen met de op 11 April j.l. tot stand gekomen wijziging in de manier van uitgeven der Engelsche schatkistbiljetten, waardoor de in den oorlog gewilde volstrakte fixatie van het rentepeil op de geldmarkt weder werd opgeheven, het einde te zien van een politiek, die dikwijls en vooral sedert de in de tweede helft van het vorig jaar ingetreden daling der groothandelsprijzen, van verschillende zijden aanvallen heeft te verduren gehad. Ook in Engeland hebben deze meeningsverschillen in sterke mate een principieel karakter gedragen, zóó zelfs dat men voor- en tegenstanders indeelde in scholen: „the school of cheap and the school of dear money”. De tegenstelling was geen andere dan die, welke in verschillende andere landen, waaronder niet in de laatste plaats ons eigen land, aan den dag is getreden. En, terwijl Bank en Regeering in Engeland in deze jaren principieel en consequent de zijde van het „dear money” hebben gekozen, is in het hier te lande gevolgd beleid hoofdzakelijk het andere beginsel aangehangen. Men mag deze tegenstelling maken, ook al zijn, gelijk nog blijken zal, dergelijke verschillen in de practijk nimmer zoo absoluut als in een theoretische uiteenzetting.

De zaak is belangrijk genoeg om de in beide landen in de laatste jaren gevolgde politiek nog eens kortelings tegenover elkander te stellen.

Gelijk bekend, zijn in den oorlog in bijna alle landen een reeks van factoren naar voren gekomen, die op de geldmarkt een verruimenden invloed moesten uitoefenen: oorlogswinsten, abnormaal kleine voorraden, zekere vrees voor vastlegging op langeren termijn, alle werkten in gelijke richting. Daarnevens stond de inflatie van het ruilmiddel. Engeland en Nederland behooren beide tot de landen, waar dit verschijnsel in ieder geval tot betrekkelijk geringe afmetingen beperkt bleef. Maar toch is in Engeland — naar erkenning van Regeeringswege — meer dan eens de toeneming van de hoeveelheid currency notes en saldi bij de Bank of England meer door de eischen van de schatkist dan door de behoeften van het ruilverkeer bepaald, terwijl in de Nederlandsche geldgeschiedenis gedurende den oorlog herhaaldelijk toenemingen van de hoeveelheid circulerende bankbiljetten vielen aan te wijzen, die zonder de voortdurende goudinvloeiing niet zouden hebben plaats gevonden.

Een groote ruimte op de geldmarkt was het onvermijdelijk gevolg. Gedurende langen tijd stonden bank- en marktrente geheel los van elkander, zoodat discontoverhooging zonder meer geenerlei gevolg zou hebben gehad. Wilde men tegen deze geldruimte reageeren, dan waren verderstrekkende maatregelen, waardoor tegenover het gestegen aanbod op de geldmarkt een vraag van voldoende omvang kon worden gesteld, noodzakelijk.

Deze overwegingen hebben de Engelsche regeering al spoedig doen grijpen naar het middel van ongelimiteerden verkoop van schatkistbiljetten van ieder bedrag, en iederen looptijd „over de toonbank” bij de Engelsche Bank tegen een rentevoet, die door de Regeering, in overleg met de Bank, werd vastgesteld op die hoogte, welke zij in het algemeen belang wenschelijk achtte. Aanvankelijk werd, bij een disconto van 5 pCt., deze rentevoet op 4½ gesteld. In het najaar van 1919 werden beide evenwel met een vol percent verhoogd, terwijl in April 1920 een verdere verhooging met één percent volgde, resp. tot 7 en 6½ pCt.

De consequentie van deze politiek ligt voor de hand. Van een vrije geldmarkt is bij een dergelijk stelsel geen sprake meer. De verkiezing van sommige particulieren als debiteur boven den staat kan er toe leiden, dat er eenig verschil in rentevoet ontstaat te hunnen voordeele, het algemeen niveau der rente ligt

onwrikbaar vast op het door Regeering en Bank-gewilde peil.

Voor een juist inzicht in de motieven van de in Engeland gevolgde politiek dient er intusschen dadelijk op gewezen te worden, dat naast het „duur geld”-motief ook het belang van de schatkist medesprak. Zelf oorlogvoerend land en bovendien nog belast met de financiering van een deel der bondgenooten, stond Engeland voor uiterst moeilijke financieele vraagstukken en zag het zich verplicht alle bronnen, die tot verkrijging van de noodige gelden konden medewerken, te benutten. Het verbod van particuliere emissies, welke niet het oorlogsdoel dienden, was hiervan een ander gevolg. Gaat men dan ook de motieven na, welke bij de verschillende renteverhoogingen van wege de Regeering gegeven zijn — Mac Kenna gaf er in de jongste jaarvergadering der London Joint City & Midland Bank een bloemlezing van — dan blijkt, dat inderdaad de behoeften der schatkist hierbij eveneens naar voren worden gebracht. Intusschen is dit niet het eenige motief. De „duur geld”-overweging staat er naast en blijft gelden, hoezeer zij in de eerste plaats den staat zelf, die immers verreweg de voornaamste debiteur is, extra zwaar belast. Ook dan, wanneer het stelsel de Regeering aan kasvoorraden hielp, die de dadelijke behoeften belangrijk te boven gingen, werd niet tot renteverlaging besloten.

Vergelijkt men hiermede de hier te lande gevolgde politiek, dan blijkt deze inderdaad op de meeste punten vrijwel omgekeerd te zijn geweest. Zelfs en, men zou bijna geneigd zijn te zeggen, juist in het tijdperk van de grootste geldruimte bleef de Regeering niettemin een zeer belangrijk deel harer kasbehoeften dekken bij de Bank, terwijl, al weder in tegenstelling met Engeland, een consolidatiepolitiek gevoerd werd, die er bijna op berekend scheen de ruimte op de geldmarkt nog in de hand te werken. Terwijl toch in Engeland slechts tot consolidatie werd overgegaan, wanneer in verband met de verhoudingen op geld- en beleggingsmarkt de tijd hiervoor rijp werd geacht, werd hier te lande met stokken achter de deur een geforceerde fundatie doorgevoerd op oogenblikken, waarop men het dus blijkbaar twijfelachtig oordeelde of het publiek de leening zou opnemen, terwijl tegelijk de geldmarkt in den regel ruimte te over bood. Ik wil niet ontkennen, dat een groote ongefundeerde schuld ook hare gevaren, althans bezwaren hebben kan en dat er op zichzelf misschien wel iets voor te zeggen viel, haar vooral gedurende den oorlog niet te zeer te laten oploopen, aan den anderen kant blijft het feit, dat men aldus de geldmarkt feitelijk kunstmatig heeft ontlast en het écart tusschen de rente op korten en dien op langen termijn evenzeer kunstmatig heeft vergroot. Eerst in de laatste jaren heeft de Regeering een andere politiek gevolgd. Toen de jongste leening in Mei van het vorig jaar werd uitgegeven, was de vlottende schuld opgelopen tot 625 millioen. Zij daalde tot ongeveer 250 millioen, doch is op het oogenblik — nu een geleidelijke consolidatie van het Indische deel wordt in uitzicht gesteld — weder tot 580 millioen gestegen, waarvan 470 op de open markt. Vooral in het afgelopen jaar heeft deze vlottende schuld haar nuttige functie verricht.¹⁾

Ook van het andere middel, dat hier te lande bestond om, door inperkings van het ruilmiddel, de ruimte op de geldmarkt zoo mogelijk te doen verminderen, nl. gouduitvoer, is geen gebruik gemaakt, ook niet toen de wisselkoers op Amerika zoodanigen gouduitvoer zonder verlies ging toelaten. Voorzover de

¹⁾ Eenigszins curieus is, dat, juist nu in Engeland het stelsel wordt afgeschaft, hier te lande met ingang van 2 Mei j.l. de mogelijkheid geopend is „over de toonbank” bij den agent van het Ministerie van Financiën en bij de betaalmeesters éénjarige 5 pCt. schatkistbiljetten te verkrijgen in coupures van f 1000 en f 25.000. De looptijd wijst uit, dat het hier geldt een kasoperatie, niet een streven invloed te oefenen op de geldmarkt.

Bank, betreft, was dit het eenige middel in haar hand om, in den tijd, waarin zij het contact met de geldmarkt verloren had, te pogen haar disconto weder effectief te maken.¹⁾ In den loop van 1920 is dit contact weder geleidelijk hersteld, waarmede voor een zelfstandige discontopolitiek weder ruimte kwam. Ook daarna is voortdurend het reeds van 1. Juli 1915 dateerend disconto van 4½ pCt. gehandhaafd. Daarentegen werd op 19 October 1920 de rente voor belemingen verhoogd, voor binnenlandsche effecten tot 5½ pCt., en voor buitenlandsche tot 6 pCt., terwijl voor voorschotten in rekening-courant 6½ pCt. werd gevraagd. Bovendien wordt, naar mededeeling, in den laatsten tijd op de aanvragen om credietverleening een zekere selectie toegepast naar het doel, met de credietaanvraag beoogd.

Zooals zich begrijpen laat, heeft de stand der wisselkoersen en in het bijzonder die van den dollar, die immers sedert begin 1919 de volle goudwaarde vertegenwoordigt, op den strijd der meeningen grooten invloed geoefend.

Wat Engeland betreft was, als bekend, het pond sterling gedurende den oorlog in vast verband gebracht tot den dollar. Gedurende dien tijd beriepen de voorstanders van duur geld zich voornamelijk op de noodzakelijkheid speculatie en onnoodige prijsstijgingen zooveel mogelijk te vermijden, terwijl de verdedigers van goedkoop geld voornamelijk wijzen op den druk, dien duur geld op het bedrijfsleven uitoefent. Eind 1918 wordt de band tusschen pond en dollar evenwel verbroken en verliest het pond voortdurend in waarde, zoo zelfs, dat in de eerste maanden van 1920 de dollar enkele weken lang te Londen een agio doet van 40 pCt. en meer. De voorstanders van duur geld wijzen thans bovendien en in de eerste plaats op de noodzakelijkheid dit disagio zoo eenigszins mogelijk ongedaan te maken en de discontoverhoogingen, die de bankrente ten slotte op 7 pCt. brengen, hangen ook hiermede ten nauwste samen.

Zondert men de Zweedsche kroon uit, dan heeft de Nederlandsche gulden gedurende een groot deel van den oorlog onder de valuta's vrijwel bovenaan gestaan. Reden om uit hoofde van den stand der wisselkoersen tegen de hier te lande gevolgde politiek bezwaar te maken was dus, de Zweedsche geschiedenis van eind 1917 en de daaruit voortgevloeide, thans tot historie geworden, discussie daargelaten, niet aanwezig. Is een laag disconto in moeilijke tijden een weelde te achten, dan toonde Nederland, wat de internationale waarde van den gulden betreft, deze weelde te kunnen dragen. Februari 1919 vormt evenwel het keerpunt. Toen toch ging de dollar, die nog enkele maanden te voren belangrijk lager gestaan had dan onze gulden — Juli 1918 zelfs 23,4 pCt. — tegenover onze valuta agio doen, welk agio geleidelijk steeg. In de eerste maanden van 1920 beperkte het zich nog tot ongeveer 10 pCt., het hoogste punt, in November 1920, deed den dollar niet minder dan 35 pCt. boven den gulden uitstijgen (koersstand 3,38½). Zooals bekend, is het dit stijgend disagio tegenover den dollar, d.i. tegenover het goud, geweest, dat hier te lande den strijd heeft doen ontbranden. 15 Mei verleden jaar verscheen de door 14 namen ondertekende verklaring, waarin aangedrongen werd op goudzending en discontoverhoging, vóór en na dezen datum vallen de uitvoerige discussies, die den lezer bekend zijn.

Sedert deze verklaring verscheen, is ongeveer een jaar verstreken en wij kunnen op het oogenblik het economisch gebeuren in dit tijdvak en met name ook het verloop van den dollarkoers bezien met de meerdere kennis, waarover wij thans achteraf beschikken. Volstrekt overheerschend voor deze periode is de conjunctuuromslag, welke zich in de tweede helft van 1920 voltrokken heeft en die, al is zij misschien

niet van zoo acuut karakter geweest als vele crisissen uit vroeger tijd, toch in haar gevolgen op het economisch leven met de ernstigste vroegere crisissen op gelijke lijn is te stellen.

Deze gevolgen hebben zich niet alleen doen gevoelen in het wereldprijsverloop van vrijwel alle groothandelsartikelen, doch ook in het verloop der wisselkoersen op de Vereenigde Staten, het land, dat van het crisisgebeuren de eigenlijke haard is geweest. Toen de genoemde verklaring verscheen, teekende dit conjunctuurverloop zich nog nauwelijks af en zeker niet als een zoo spoedig op handen zijnde gebeurtenis. Gegeven de volle goudwaarde van den dollar en het vrije goudverkeer der V. S., lag het dus toentertijd geheel voor de hand in den dollar het vaste punt te zien en mitsdien een toenemend disagio tegenover dien dollar, immers tegenover het goud, zonder meer toe te schrijven aan het afzakken van het eigen ruilmiddel, dat den band met het goud verbroken had.

Achteraf is het echter de vraag of men hiertoe gerechtigd was en of de toenemende spanning in de Vereenigde Staten, die ten slotte het conjunctuurverloop heeft doen breken, niet reeds toen begonnen was den dollar, en met den dollar dus ook het goud, op te voeren tot een kunstmatig waardenniveau, zij het ook, dat de versnelling van het tempo der koersstijging, waardoor de dollar in enkele maanden het reeds genoemde hoogtepunt van 3,38½ bereikte, eerst in Juni intrad.

De spanning in de binnenlandsche credietverhoudingen in de V. S. was, als bekend, het directe gevolg van het feit, dat nog maar steds werd voortgegaan met een productie van een omvang en op een prijsbasis als bij de verminderde consumptiekracht van een deel der wereld onvermijdelijk breken moest. Slechts op crediet kon het surplus aan de wereld worden geleverd, en crediet kon niet worden gegeven, integendeel werden gegeven credieten aan het buitenland voor binnenlandsche behoeften opgevorderd. Een toenemende spanning dus, die een „drain” van goud en ander betaalmiddel op de V. S. moest veroorzaken.

Ook het verdere verloop van zaken wijst op het directe verband van den dollarkoers met het conjunctuurverloop. Als bekend kwam de ineensloring, toen een nieuwe en deels onverkoopbare oogst van graan en katoen een nieuw beslag op de beperkte credietmogelijkheden kwam leggen. Het is de groote verdienste geweest van den Federal Reserve Board, dat deze toenmaals „met zijn rug tegen den muur” is gaan staan en door het weigeren van venderen steun het volmaakt topzwaar geworden geheel van aanzwellende voorraden en opgeschroefde prijzen heeft doen ineenslorten. De opvolgende prijsdalingen, die vraag en aanbod weder in juister verhouding brachten, leidden tevens tot de gewenschte ontspanning en van dit oogenblik af zien wij den dollarkoers weder dalen. Deze daling gaat op het oogenblik nog steeds voort en heeft thans — stand tusschen 2,80 en 2,85 — den dollar weder teruggebracht op het peil van Juni verleden jaar. Gedurende het geheele verloop, dat meer dan een jaar omvat, zijn de overige valuta's in hoofdzaak op onderling gelijk niveau gebleven, heeft althans geen enkele de beweging van den dollar medegemaakt. Wat ons land betreft, heeft zich zelfs gedurende deze geheele periode in de hoeveelheid uitgegeven ruilmiddel nauwelijks eenige wijziging voorgedaan. Wanneer dan ook in September, toen een en ander zich reeds duidelijker ging afteekenen Mr. Vissering te Brussel de meening uitspreekt, dat het in de eerste plaats de positie van den dollar is, welke abnormaal is te achten, dan blijkt deze meening achteraf juist te zijn geweest.¹⁾

¹⁾ Volledigheidshalve moet hierbij evenwel worden aangegeven, dat Mr. Vissering de abnormaliteit van de positie van den dollar niet in verband bracht met een acuut conjunctuurverloop, doch met de zeer sterk actieve positie van de betalingsbalans der V. S. in het algemeen, een om-

¹⁾ In het algemeen wordt in dit verband verwezen naar het artikel van schrijver dezes in het nummer van 28 April 1920 blz. 353.

Dit alles maakt het a.n.g. twijfelachtig, of het in de verklaring gevoerde betoog, dat immers de oorzaken van het toenemend disagio van den Nederlandschen gulden tegenover den op goudbasis staanden dollar uitsluitend hier te lande zoekt, nog ten volle opgaat. Ook echter, wanneer het in de eerste plaats het conjunctuurverloop in de V. S. is geweest, dat zich in dezen koers weerspiegeld heeft, doet dit, naar het schijnt, de conclusie niet veranderen en is het zelfs de vraag, of dit achteraf voor de aanbevolen discontoverhoging en credietinperking in het tijdperk der verklaring niet nog een wel zoo krachtig argument oplevert¹⁾

Invloed op het wereldprijsverloop zou een zoodanige credietpolitiek uiteraard niet of slechts zeer weinig hebben gehad. Achteraf is het echter duidelijk, dat, hoe drastischer credietinperking hier in de aan den conjunctuuromslag voorafgaande maanden gegolden had, des te geringer voorraden hier te lande onder crediet zouden zijn aangelegd en des te zwakker in het algemeen de terugslag van het gebeuren in de V. S. op handel en bedrijfsleven hier te lande zou zijn geweest. Van eenige grief tegen de Centrale Bank kan hierbij echter moeilijk sprake zijn. Niet hier te lande, doch in de Vereen. Staten stapelde de brandstof zich op en zelfs daar heeft nauwelijks iemand den ontzaglijken conjunctuuromslag, welke heeft plaats gegrepen, voldoende tijdig voorzien. Vergeten moet voorts niet worden, dat, meer dan van de hoogte van het disconto, de druk, welke een centrale bank op den omvang der credietverleening in het land kan uitoefenen, afhangt van de bereidwilligheid, welke de bank betoont in hare credietverleening en in hare toezeggingen tot toekomstige credietverleening. In Brussel is Mr. Vissering de verdediger geweest van een stelsel van sterke selectie en het zou voor een oordeel over den invloed, dien de Nederlandsche Bank in het aan de crisis voorafgegaan tijdperk heeft uitgeoefend, noodig zijn te weten, hoever dit beginsel van selectie, waaraan boven reeds herinnerd werd, in de praktijk is doorgevoerd geworden.²⁾ Bovendien, zou zelfs bij de meest rigoureuze beperking de Centrale Bank tegen het algemeen optimisme, bij bankiers en kooplieden gelijkelijk, veel hebben vermocht? Reeds meer dan eens is er in deze bladzijden de aandacht op gevestigd, dat de oude suprematie in het credietwezen, die de Nederlandsche Bank in vroeger jaren in een

standigheid, die inderdaad haar invloed in de komende jaren nog op verschillende wijzen zal kunnen doen gelden, zij het niet op den feitelijken stand der wisselkoers.

¹⁾ Met het oog op enkele beschouwingen door het „Hbld.“ vastgeknoopt aan een uitspraak in het geldbericht, opgenomen in het nummer van 15 Februari j.l., wordt in de tekst op deze punten ietwat uitvoeriger ingegaan.

²⁾ In Brussel heeft Mr. Vissering het stelsel van selectie in de eerste plaats maar voren gebracht in den vorm van een wenschelijke rantsoenering van de credietvraag der gemeenten. Het beginsel is echter ruimer omschreven en ook Mr. Tetrode vat het in een artikel in In- en Uitvoer van 9 Februari j.l. in dezen zin op. De bedoeling, welke alsdan voorzit, is deze, dat niet alleen gevraagd wordt naar dekking en credietwaardigheid, maar dat ook daar, waar uit deze oogpunten geen enkel bezwaar bestaat tegen credietverleening, deze zal kunnen worden geweigerd, wanneer het doel, waarvoor, voor zoover de Bank oordeelen kan, de credietaanvraag geschiedt, haar toeschijnt niet van voldoende algemeen nut te zijn. Begeeft de Bank zich, dusdoende, echter niet op glad ijs? En is de tegenstelling: of wel crediet en dan tegen zeer gemakkelijke voorwaarden, of in het geheel geen crediet, niet te scherp? Discriminatie bestaat bij verschillende centrale banken, doch wordt dan in de eerste plaats gevonden in een verschil in rentevoet, waardoor het disconto (kan praktisch wordt tot een minimum-disconto, dat desgewenscht kan worden verhoogd of zelfs tot niet meer dan een algemeen gemiddelde. Deze, veel minder scherpe vorm van discriminatie wordt door de Nederlandsche Bank niet toegepast, zoodat, aldus gezien, de invoering van het zoeven genoemde beginsel een ingrijpende verandering beteekent in de tot dusver gevolgde politiek. Wellicht dat het spoedig te verwachten jaarverslag der Bank belangstellenden eenigszins nader zal inlichten.

mate bezeten heeft als nauwelijks eenige andere circulatiebank, bezig is plaats te maken voor een nieuwe verhouding, die in verschillende opzichten op de Engelsche begint te gelijken. Daarentegen heeft het particuliere bankwezen hier te lande in en na den oorlog een soortgelijk ontwikkelingsproces (doorgeemaakt, als een twintig jaar terug in de geschiedenis van het Duitsche en in Bagehot's tijd in het Engelsche bankwezen valt aan te wijzen. Een dergelijk tijdperk van snelle expansie en opgedreven concurrentie kan, vooral wanneer het plaats vindt bij opgaande conjunctuur, leiden tot een grooter facilititeit van credietverleening dan wel wenschelijk is. Heeft ook dit zich in de afgelopen jaren doen gelden? En ten slotte, waren ook niet in Engeland de voorraden bij het uitbreken der crisis groot en heeft ten slotte de Nederlandsche handelswereld de crisis tot dusver niet even goed en zelfs met minder openbaar kleerscheuren doorstaan dan de Engelsche?

Van meer belang dan deze beschouwingen achteraf is intusschen de vraag, wat thans in de maaste toekomst de credietpolitiek moet wezen:

De ontspanning na de crisis is ook ditmaal niet achterwege gebleven. Reeds werd erop gewezen hoe de dollar tegenover pond en gulden beide weder belangrijk is gedaald, terwijl omgekeerd onze gulden tegenover het pond reeds sedert maanden een voor-sprong van 6 à 7 pCt. weet te handhaven.

Ook in het renteverloop toont zich de ontspanning. In de Vereenigde Staten is zoowel op de geldmarkt als bij de Fed. Reserve Banks weder voldoende ruimte aanwezig, waarvan Europa den terugslag ondervindt. Ook aan deze zijde van den Oceaan heeft de prijsdaling allerwege gezonder toestanden doen ontstaan. De afgelopen weken brachten dan ook naast de discontoverlaging en het herstel van de vrije geldmarkt in Engeland, een discontoverlaging in Zwitserland — 5 op 4½ pCt. — in Zweden — 7½ op 7 pCt., in de laatste dagen gevolgd door een hernieuwde verlaging op 6½ pCt.¹⁾ Hier te lande is middelerwijl de overmatige ruimte op de geldmarkt vrijwel verdwenen en heeft blijkens haar credietpositie, de Nederlandsche Bank in het algemeen het contact met de geldmarkt herwonnen. Gouduitvoer, met het doel dit contact te herstellen, is niet meer noodig, waarmede dit vraagstuk naar het schijnt zijn meest principieelen kant verloren heeft. De goudvoorraad blijft ook thans nog naar verhouding groot. Een geleidelijke ver-laging, ten gevolge hebbend, dat allengs een geringer deel van het volksvermogen in renteloos bezit blijft vastgelegd, blijft dus in het algemeen wenschelijk. Reeds is de Nederlandsche Bank begonnen met enkele bedragen goud aan het buitenland af te geven. Zooals de zaken nu staan, is dit evenwel een vraag van praktisch bankbeleid, welke telkenmale beheerscht wordt door de credietpositie der bank en den stand der betaalmiddelen ten opzichte van het buitenland.

Gelijk zoeven reeds werd opgemerkt, vertoont in den laatsten tijd de dollarkoers een voortdurende, zij het zeer geleidelijke neiging tot dalen, terwijl de gulden in de laatste maanden zijn voorsprong op het pond geheel heeft weten te behouden. Het is natuurlijk ieder oogenblik mogelijk, dat in deze verhouding wijziging komt, en vermoedelijk zal de definitieve nadering van pond en dollar nog wel met een aantal schommelingen gepaard gaan. Wanneer het hierbij gelukt den Nederlandschen gulden in het algemeen op zijn huidig peil tegenover het pond te handhaven, tot tijd en wijle de pariteit met den dollar en mitsdien met het goud weder zal zijn bereikt, dan is dit, naar het schijnt, thans alles wat redelijkerwijs, in het belang van producent en consument, kan worden gevorderd. Zal hiervoor het huidig disconto, te zamen met de in het algemeen door de bank gevoende credietpolitiek voldoende blijken? Ook dit valt niet van

¹⁾ Volgens dagbladberichten is thans ook door enkele Federal Reserve Banks tot een verlaging overgegaan, welke bij die banken het rentaniveau van 7 op 6 pCt. terugbrengt.

te voren te zeggen. Een disconto van $4\frac{1}{2}$ pCt. blijft ook thans in de internationale schaal tot de laagste behooren. Erkend moet evenwel worden, dat het bij dit disconto in de laatste maanden mogelijk is gebleken onze gulden te handhaven op het niveau, waarop wij de crisis verlaten hebben — zij het dat dit niveau in het algemeen lager is dan dat, waarop onze gulden stond in het begin van 1920. Ook de binnenlandsche verhoudingen schijnen thans na de crisis een extra druk op de credietmarkt niet noodig te maken. Vrees voor credietinflatie behoeft althans bij de veranderde gezindheid van het particuliere bankwezen naar het schijnt op het oogenblik niet te bestaan.

B.

EENE NIEUWE LEENING VAN NEDERLANDSCH-INDIE.

Bij Koninklijke Boodschap d.d. 27 April j.l. is bij de Tweede Kamer een ontwerp van wet tot het aangaan van eene geldleening ten laste van Nederlandsch-Indië ingediend.

Dit wetsontwerp, dat zich in menig opzicht van de vroegere Indische leeningswetten onderscheidt en dat in een voor onze koloniale financiën moeilijken tijd het licht ziet, geeft mij aanleiding tot het maken van enkele opmerkingen, zulks in aansluiting aan eene beschouwing, welke ik onlangs aan dit vraagstuk wijdde.¹⁾

Doel der nieuwe leening is consolidatie der tot een ongehoord hoog bedrag opgelopen vlottende schuld. Deze bedroeg blijkens de Memorie van Toelichting op 16 April j.l. 496 miljoen gulden. Zij bestond uit: 1. een voorschot uit 's Rijks schatkist van 289 miljoen gulden; 2. in de kolonie geplaatste schatkistobligaties ten bedrage van 146 miljoen gulden; 3. een voorschot bij de Javasche Bank van 61 miljoen gulden. Hierbij komt dan nog een bedrag aan uitstaande muntbiljetten van rond 51 miljoen gulden.

De Minister berekent, dat in den loop van het jaar 1921 deze vlottende schuld slechts zal verminderen tot een bedrag van 430 miljoen gulden, terwijl op ultimo 1921 de buitengewone dienst een deficit zal aanwijzen van niet minder dan ruim 255 miljoen gulden.

Dit laatste bedrag, naar beneden afgerond tot 250 miljoen, wenscht de Minister thans door eene leening te dekken.

In tegenstelling tot de reeds uitgegeven Indische leeningen geeft het thans aanhangig wetsontwerp den Minister de vrijheid om de leening desgewenscht in gedeelten aan de markt te brengen, welke onderdeelen dan zullen worden aangeduid als Nederlandsch-Indische Leening 1921 A, B, C, enz.

De rentevoet is op andere wijze vastgesteld, dan zulks in vorige gevallen placht te geschieden. Werd vroeger de rente aan een zeker maximum-percentage gebonden, terwijl het uitvoerend gezag vrij werd gelaten met betrekking tot den koers van uitgifte, zoo staat thans weliswaar de koers van uitgifte geheel ter beoordeeling van den Minister van Koloniën, doch deze moet er in verband met dien koers en met de aflossingsvoorwaarden zorg voor dragen, dat de werkelijke rente der leening niet stijgt boven 7 pCt., en zulks onverschillig of de leening terstond in haar geheel, dan wel bij gedeelten wordt uitgegeven.

De Minister is dus bevoegd om b.v. eene zesprocents leening beneden pari uit te geven (van welk systeem Z.E. overigens geen voorstander is), dan wel à pari met aflossing boven pari, mits slechts het maximum der zeven procent werkelijke rente wordt in acht genomen.

De looptijd van de leening of van elk harer onderdeelen zal ten hoogste veertig jaar zijn.

Bij de beoordeeling van het wetsontwerp, waarvan in het bovenstaande de voornaamste bepalingen zijn

¹⁾ Zie mijn artikel „Geldproblemen in Nederlandsch-Indië” in den Economist van April 1921, blz. 231—263, in het bijzonder blz. 244, v.v.

weergegeven, dienen verschillende vragen onder het oog te worden gezien.

Dat het noodzakelijk is binnen afzienbaren tijd tot consolidatie der Indische schuld over te gaan, zullen niet velen den Minister tegenspreken.

De bovenstaande cijfers spreken in dit opzicht duidelijk genoeg.

Eene andere vraag is echter, of het aangaan eener leening zoo urgent is, als de Minister zulks voorstelt. In mijn reeds aangehaald „Economist”-artikel, waarnaar ik korthedshalve meen te mogen verwijzen, bevestigde ik de wenschelijkheid om met de consolidatie te wachten totdat de omvangrijke beleeningen, bij de Javasche Bank gesloten op onderpand van obligaties Nederlandsch-Indische Leening 1919, afdoende zouden zijn afgenomen. Uitgifte eener nieuwe leening toch zal de geleidelijk door besparing vrijkomende gelden, welke eventueel tot aflossing der bedoelde beleeningen aangewend kunnen worden, absorbeeren, terwijl bovendien het hoogere rentetype, dat de Minister terecht onvermijdelijk acht, almede drukkend op den koers der oude stukken moet werken, waardoor het onderpand der Javasche Bank er niet beter op wordt.

Nu zegt de Minister echter in de Memorie van Toelichting, dat hij de consolidatie thans juist in het belang der Javasche Bank acht, aangezien deze instelling momenteel aan het gevaar blootgesteld is, dat het in Indië uitgegeven schatkistpapier bij haar wordt ondergebracht.

Deze kans bestaat thans zeer zeker, doch kan op elk oogenblik afdoende door de Bank worden uitgeschakeld door verhooging der beleeningsrente. Uit de woorden van den Minister zou men mogen opmaken, dat de Javasche Bank hiertoe niet geneigd is. Te verwonderen zou dit zeker niet zijn. Bekend is immers, hoe hardnekkig de Indische circulatie-bank aan een laag rentepeil vasthoudt. Dit zou echter voor de Regeering nog geen reden behoeven te zijn om eventueel verdere uitgifte van schatkistpapier te staken en een juist maatregel op financieel gebied na te laten. Het argument in de Memorie van Toelichting komt mij dan ook niet steekhoudend voor.

Mogelijk is het voorts, dat de Minister het debetsaldo van het Gouvernement bij de Javasche Bank niet verder wenscht te doen aanzwellen. Doch uitdrukkelijk wordt ook dit in de Memorie van Toelichting niet gezegd.

Mocht dit inderdaad een der motieven der Regeering geweest zijn, zoo zou men hiertegen kunnen aanvoeren, dat dit euvel te ondervangen is door het omzetten dezer schuld in schatkistpapier, zoo noodig van een iets hooger rentetype dan het tot nu toe uitgegevene. Dat hiertegen in beginsel geen bezwaar bestaat, werd zooveel reeds gezegd, terwijl het vanzelf spreekt dat in geval van renteverhoging voor het schatkistpapier de verhooging der beleeningsrente bij de Javasche Bank zooveel te grooter zou moeten zijn. De rentelooze rekening-courant-saldi bij de Javasche Bank bedroegen volgens de laatste mij bekende cijfers per 19 Maart j.l. ruim 136 miljoen gulden, een voor Indië zeer hoog bedrag, hetwelk stellig ten deele wel rentegevend belegd zou kunnen worden.¹⁾

Dat het intusschen met de Gouvernementsrekening bij de Javasche Bank sinds het begin van dit jaar den verkeerden kant uitgaat, zulks in strijd met de duidelijke bedoeling van het Bankoctrooi, moge blijken uit de volgende, aan de weekbalansen der Javasche Bank ontleende cijfers. De stand der rekening was:

op 1 Januari 1921 credit	f 11.433.360,46
„ 8 „ „ „ „	6.991.415,96
„ 15 „ „ „ „	420.629,08

¹⁾ Het is bekend, dat deze post op het laatst van het vorige jaar in verband met de uitgifte van Indisch schatkistpapier sterk teruggelopen is, en wel van f 216.758.788,12 op 30 October 1920 tot f 101.580.138,90 op 1 Januari 1921. De toeneming tot f 136.037.595,39 wijst er wellicht op, dat de Indische markt verzadigd is met schatkistpapier. Renteverhoging zou in dit geval het aangewezen middel zijn.

op 22 Januari 1921	debet	f 4.571.665,23
„ 29 „ „	„	„ 14.083.693,10
„ 5 Februari „ „	„	„ 18.538.048,58
„ 12 „ „	„	„ 28.071.325,64
„ 19 „ „	„	„ 33.872.383,05
„ 26 „ „	„	„ 41.212.930,66
„ 5 Maart „ „	„	„ 46.125.786,87
„ 12 „ „	„	„ 47.297.446,70
„ 19 „ „	„	„ 49.815.109,67 ¹⁾

Het bovenstaande neemt niet weg, dat er eventueel wel een motief zou kunnen worden aangevoerd ten gunste van spoedige consolidatie der Indische schuld, doch dit wordt niet in de Memorie van Toelichting vermeld, zoodat blijkbaar de Regeering er geen rekening mede heeft gehouden.

De voorschotten toch, op geprivilegiëerde voorwaarden verkregen bij de Javasche Bank op onderpand van obligaties Nederlandsch-Indische Leening 1919, moeten uiterlijk op 1 Augustus a.s. worden ingeperkt tot 70 procent van de reële waarde der in onderpand liggende stukken. De Bankdirectie heeft echter reeds op het einde van het vorige jaar gewezen op het eerlang afloopen der gunstige beleeningsvoorwaarden, kennelijk met de bedoeling dat de beleeners reeds thans tot geleidelijke aflossing zouden overgaan. Heeft deze zachte aanmaning het gewenschte succes, dan vervalt het bezwaar tegen consolidatie der Indische schuld vóór 1 Augustus 1921, zoodra voldoende aflossing heeft plaatsgevonden.

Onmogelijk is het niet, dat de beleeningen op onderpand van Indische schuld laatstelijk belangrijk verminderd zijn. De door de Javasche Bank gepubliceerde cijfers laten op dit punt eene bepaalde conclusie niet toe. De post beleeningen en voorschotten in rekening-courant op effecten en wissels, welke op 8 Januari j.l. nog f 139.647.645,95 bedroeg, liep terug tot f 92.313.367,70 op 19 Maart j.l. Hierbij dient echter weder te worden bedacht, dat deze post op laatstgenoemden datum niet veel geringer was dan op 27 November 1920, toen onder dit hoofd een bedrag van f 94.607.926,13 uitstond. Uit de enkele cijfers blijkt dus niet, of het door de Javasche Bank sinds 1 November 1920 ingenomen standpunt tot een belangrijk resultaat heeft geleid.

Uitgesloten is dit laatste echter niet. Mocht zulks inderdaad het geval zijn en mocht de aflossing op bedoelde beleeningen reeds thans groot genoeg zijn, dan vervalt het bezwaar tegen onmiddellijke consolidatie. Een en ander zal dan echter uitdrukkelijk moeten blijken en de Regeering zal de punten, waaromtrent men nu in het duister tast, volkomen dienen op te helderen.

Mocht bovenbedoelde aflossing nog niet voldoende zijn, zoo is er niets tegen om den Minister van Koloniën reeds thans volmacht te geven om, zoo zich hier toe de gelegenheid opent, tot consolidatie der Indische schuld over te gaan, mits de Regeering duidelijk toont te beseffen, dat deze consolidatie eerst dan zonder bezwaar kan geschieden, indien de oude schuld in voldoende mate in handen van beleggers zal zijn gekomen, indien m.a.w. de oude schuld niet (zooals in 1919) in schijn, doch in werkelijkheid is geconsolideerd. Zit dit beseff niet voor, dan zou uitgifte eener nieuwe leening voor de positie der Indische circulatie-bank tot minder gewenschte gevolgen kunnen leiden.

Twee opmerkingen moeten naar aanleiding van het ontwerp-leeningwet nog worden gemaakt. Vooreerst mag, waar de minder rooskleurige toestand der Indische financiën voor geen betwisting vatbaar is, van de Regeering worden verwacht, dat zij alle kracht zal aanwenden om tot bezuiniging te komen. De Memorie van Toelichting is op dit punt wel wat vaag en bepaalt zich tot eene algemeene opmerking. Het is te hopen, dat de Minister bij de verdere behandeling met duidelijk omlinnde bezuinigingsmaatregelen voor den dag zal komen.

¹⁾ Per 16 April bedroeg het debetsaldo rond 61 miljoen. Preciese cijfers zijn nog niet gepubliceerd.

En de tweede opmerking is deze, dat eene herhaling van de geschiedenis der Nederlandsch-Indische Leening 1919, welke voor een belangrijk gedeelte bij de Javasche Bank werd beleend, tot elken prijs dient te worden voorkomen. Heeft de Bankdirectie destijds het Gouvernement niet in den steek willen laten; waarschijnlijk in de verwachting, dat het zich dezen steun waardig zou toonen, thans bestaat er na de inmiddels opgedane ervaringen niet de minste aanleiding tot bijzondere welwillendheid. Speciale voordeelen, zooals bij de vorige leening (rentemarge, geringe surplus), zouden in dit geval dan ook niet verdedigbaar zijn.

Afgezien van de bovenstaande mogelijke bezwaren, die bij een richtig gebruik van de aan de Regeering te geven bevoegdheden zeer wel te ondervangen zijn, maakt het ontwerp een gunstigen indruk.

De Regeering is blijkbaar doordrongen van de bezwaren, welke de geldmarkt thans biedt bij het uitgeven van eene leening tot het aanzienlijke bedrag van f 250.000.000,—. Vandaar de groote vrijheid, welke zij zich moet voorbehouden. Door eene geleidelijke uitgifte der leening kan de Regeering de gunstige oogenblikken afwachten zonder de markt te forceeren of haar toevlucht te nemen tot de inflatorische hulpmiddelen van 1919. Gezonde consolidatie kan slechts van beleggers, niet van beleeners komen. Moge dit het richtsnoer bij de te volgen leeningspolitiek zijn!

G. M. VERRIJN STUART.

Rotterdam, 4 Mei 1921.

HET ENGELSCH-STATISTISCHE SYSTEM.

IV.

Wat de voorbereiding der begroting en de besteding der toegestane gelden betreft, verdient het Britsche systeem verre boven het Nederlandsche de voorkeur. Tot hetzelfde oordeel komt men, indien men de Britsche en Nederlandsche parlementaire praktijk vergelijkt ten aanzien van het toestaan der voor de Staatstaak benodigde gelden en de controle op de geldbesteding. Hoewel door de onvoldoende centrale Regeeringsleiding bij de voorbereiding der begroting een sterke Parlementaire controle hier te lande nog nuttiger zou zijn dan in Engeland, staan onze algemeene beschouwingen geheel in het teken der politiek. Van een nauwgezette en ernstige studie der begrotingscijfers uit een oogpunt van zuinigheid en financieel beleid is geen sprake. In een scherp artikel in de „Nieuwe Courant” van 27 Februari 1920 merkt Prof. Mr. Dr. A. van Gijn, die als oud-Minister van Financiën en oud-Thesaurier-Generaal zijne Pappenheimers kent, naar aanleiding van de met algemeene stemmen aangenomen zuinigheidsnotie-Rink terecht op, dat voor de Kamer nog steeds het historisch woord geldt „zuinig bij de algemeene beschouwingen, maar kwistig bij de artikelen.” Men vergelijke daartegenover de kranige, zakelijke werkzaamheden van onderzoek en verslaggeving van het sedert 1912 ingestelde „Select Committee on Estimates”. Al zijn niet alle hooge verwachtingen verwezenlijkt, die de instelling van dit Committee had opgewekt, al ware het waarschijnlijk beter geweest indien de taak van dit Committee aan het hieronder nader te bespreken „Committee of Public Accounts” was opgedragen en al doet ten slotte het gemis van aan het Committee verbonden vast technisch personeel zich meermalen pijnlijk gevoelen, onbetwist en onbetwistbaar is, dat het „Committee”, met zijn jaarlijksch scherp onderzoek van en verslag omtrent een onderdeel der financieele begroting een goed werk verricht.

Een zelfde tegenstelling tusschen schijn en werkelijkheid bij de Britsche en de Nederlandsche controle op de Staatsuitgaven. Men leze de uiteenzetting van Prof. Van Gijn in voormeld artikel: „Men moet zich nog verwonderen,” aldus Prof. Van Gijn, „dat de

Rekenkamer jaar en dag voortgaat met haar opmerkingen te maken, die men menigmaal aan een departement tijden lang onbeantwoord laat liggen; als de Rekenkamer ze in haar verslag opneemt of negeert of met een paar nietszeggende uitvluchten beantwoordt, en waarop in het beste geval een droge opmerking van een Kamer-commissie komt, dat zij er mede instemt."

Sedert 1862 bestaat in Engeland het zgn. „Committee of Public Accounts". De Amerikaansche Commissie zegt daarvan: „In this committee, which has had an uninterrupted existence since that date, England possesses one of the most interesting features of her whole system of financial administration. It is the crowning point of the system which she has step by step built up through which a real control over public expenditures is secured." Het „Committee" wordt, bij het begin van elke zitting door het „House of Commons" benoemd, terwijl de voorzitter benoemd wordt uit de oppositie. De „Comptroller and Auditor General" fungeert als de rechterhand der Commissie; een hoog en permanent ambtenaar der Treasury is met voornoemden Comptroller steeds bij hare zittingen tegenwoordig. Aan de hand van de vele gedurende het gansche jaar verschijnende verslagen van den Comptroller, onderzoekt zij questieuze uitgaven met spoed en nauwkeurigheid, zoowel uit een formeel oogpunt als ook wat „wisdom, faithfulness and economy" betreft, vraagt zoo noodig bescheiden op, laat de betrokken geldbeheerende ambtenaren tot verschaffing van inlichtingen en verdediging hunner gedragingen voor zich verschijnen, hoort hen en andere personen desnoods onder eede en brengt daarna verslag uit aan het geheele Huis. Over de werkzaamheid van de Commissie wordt zeer gunstig geoordeeld; het is niet te loochenen, dat zij een gunstigen preventieven invloed uitoefent. Uitdrukkelijk zij opgemerkt, dat het „Committee" niet meer vermag dan zijne conclusies onder de aandacht van de Treasury brengen; dit college is en blijft verantwoordelijk voor de financieele gestie.

Het Engelsche Staatsrecht versterkt de verantwoordelijkheid van de Regeering voor de financieele leiding zooveel mogelijk; in Nederland daarentegen gaat menigmaal het initiatief tot belangrijke uitgaven van de Volksvertegenwoordiging uit. Het „House of Commons" legde zichzelf bij de hieronder vermelde „Standing Orders" heilzame banden aan.

Public Money.

66. This house will receive no petition for any sum, relating to public service, or proceed upon any motion for a grant or charge upon the public revenue, whether payable out of the consolidated fund or out of money to be provided by parliament, unless recommended from the crown.

67. This house will not proceed upon any petition, motion, or bill, for granting any money, or for releasing or compounding any sum of money owing to the crown, but in a committee of the whole house.

68. This house will not receive any petition for compounding any sum of money owing to the Crown, upon any branch of the revenue, without a certificate from the proper office or officers annexed to the said petition, stating the debt, what prosecutions have been made for the recovery of such debt, and setting forth how much the petitioner and his security are able to satisfy thereof.

69. This house will not proceed upon any motion for an address to the Crown, praying that any money may be incurred, but in a committee of the whole house.

70. This house will not receive any petition, or proceed upon any motion for a charge upon the revenues of India, but what is recommended by the Crown.

71. If any motion be made in the house for any aid, grant or charge upon the public revenue, whether

payable out of the consolidated fund or out of money to be provided by parliament, or for any charge upon the people, the consideration and debate thereof shall not be presently entered upon, but shall be adjourned till such further day as the house shall think fit to appoint, and then it shall be referred to a Committee of the whole house before any resolution or vote of the house do pass therein."

Een vergelijking van het Britsche en het Nederlandsche financieele systeem leert dus, dat het eerste in vele gewichtige opzichten boven het Nederlandsche de voorkeur verdient. Dat leidt tot de vraag, of en in hoeverre het mogelijk zou zijn, het Britsche stelsel hier te lande in te voeren. Blijkens het slot van zijn voornoemd artikel heeft ook Prof. van Gijn zich die vraag gesteld en neigt hij tot een bevestigend antwoord. Hij schrijft: „Het verdient alleszins onderzoek in hoeverre ook hier te lande de anarchie, welke er thans feitelijk inzake het uitgeven van geld bestaat, in te perken is door meer centraal toezicht; het is ook wenschelijk om na te gaan of de fictieve aansprakelijkheid van den Minister voor allerlei details van het besteden van het geld niet moet worden vervangen door een werkelijke aansprakelijkheid van wie feitelijk in detail over het geld gaan. Maar ook in afwachting van zoodanig onderzoek zou een Kamercommissie met enquête bevoegdheden, zoodat zij evenals het Account Committee ambtenaren en andere personen desnoods onder eede kan hooren, zeker goed werk kunnen doen."

Het spoedig inslaan van deze richting is zeker in hooge mate gewenscht; toch komt het ons voor, dat gewichtige redenen tegen het verbinden van groote verwachtingen aan invoering hier te lande van het Britsche systeem pleiten. Men verlieze niet den nauwen samenhang tusschen politiek en financieel systeem van een land uit het oog, noch het groote verschil, dat in politiek opzicht tusschen Engeland en Nederland bestaat en waarmede o.i. een verschil in financieele administratie onafscheidelijk verbonden is. In Engeland is niet *die* partijversnippering, welke in Nederland bestaat; de Regeering wordt daar gevormd uit de leiders der meerderheidspartij. Gelijk Sidney Law in „The Governance of England" met tal van interessante voorbeelden aantoont, heeft in Engeland reeds sedert geruimen tijd (ook al vóór den oorlog) eene machtsverschuiving plaats gevonden van het parlement naar de kiesgerechtigden en „the inner ring of the Cabinet", d.z. de voormannen der Regeering. Tot de naderende verkiezingen kunnen deze voormannen, gesteund door hunne politieke, bijna steeds slaafs gehoorzamende meerderheid, met het parlement doen wat ze willen.¹⁾ Bij deze politieke verhoudingen spreekt het vanzelf, dat in financieele zaken, evenals in alle andere gewichtige Regeerings-aangelegenheden, initiatief en beslissing bij de Regeering berust, waardoor een goede doelbewuste financieele politiek zeer wordt vergemakkelijkt. De zelfbeperking van het Engelsche Parlement is in dit licht zeer begrijpelijk; het „House of Commons" gehoorzaamt aan de vertrouwensmannen der meerderheid; het Nederlandsche Parlement, dat menigmaal een Ministerie tegenover zich vindt, aan welks leiding het zich niet steeds met vol vertrouwen kan overgeven, zal tot een dergelijke zelfbeperking niet zoo licht besluiten. En al werd hiertoe besloten, dan viel nog te betwijfelen, of dit besluit dezelfde heilzame gevolgen zou hebben. Een Regeering uit de voormannen en leiders van de Parlementaire meerderheid bestaande

¹⁾ Het verzet van Parlement tegen Regeering, zooals zich eenigen tijd geleden voordeed in zake toelating van buitenslandsche loodsden, is, voor Engelsche verhoudingen, een unicum.

Als aardig voorbeeld van de machtsbeperking van het Parlement zij als één uit vele voorbeelden er op gewezen, dat voor het onderzoek der „estimates" aan het gansche huis slechts 23 dagen door de „standing orders" zijn toegestaan. Van een werkelijk omvangrijk en diepgaand onderzoek door het gansche Huis, is dan ook geen sprake meer.

is uit den aard der zaak krachtiger en zelfstandiger dan een Regeering, die het vertrouwen hier meerderheid nog moet verwerven. De Engelsche Regeering zit vaster in den zadel dan de Nederlandsche en behoeft niet of althans niet in die mate voor moties van wantrouwen te vreezen. Door den meestal langen duur der verkiezingsperioden is ze voorts voor politieke stembussuccessen niet in die mate als de Nederlandsche op het scherp reageeren op allerlei z.g. „demokratische” stroomingen en wenschen aangewezen. Zij kan in meerdere mate het oogenblikkelijk politiek succes aan de waarachtige politiek-financieele belangen opofferen. Zoo verklaart zich het voor Nederlandsche begrippen wonderlijk feit, dat het beroep van een Minister bij den Ministerraad tegen eene beslissing van de Treasury bijna steeds wordt afgewezen. In Nederland is het precies omgekeerd; bij de beslissingen van den Nederlandschen Ministerraad wordt de Minister van Financiën zelden in het gelijk gesteld. Zou dit na invoering van het Britsche systeem veranderen? Een bevestigend antwoord ziet voorbij, dat in laatste instantie politieke zeden en gewoonten ook voor de waarde van het financieel systeem van een land beslissend zijn. Wie niettemin zijn vertrouwen op overwinning van het Engelsche financieele systeem blijft zetten, bedenke, dat de klachten over verkwisting en ondoelmatig beheer ook in Engeland niet verstommen. Een artikel in „The Economist” van 28 Februari 1920 over „Policy, expenditure, and taxation” eischt een „Standing select Committee of the House of Commons on Expenditure to make a real examination of the estimates with the assistance of a prominent officer, before they are debated by the whole House,” ten einde te voorkomen, dat „control of expenditure by the House remains for ever the dead letter it has been for many years past.” Het artikel acht het ontoelaatbaar voor een goed en zuinig financieel beheer te vertrouwen op Regeering en bureaucratie, die van zuinigheid niets moeten hebben. Het is op een afstand zeer moeilijk te beoordeelen of die kritiek geheel gegrond is en waaraan het is toe te schrijven, dat zelfs het uitnemende Engelsche systeem aan redelijke eischen niet heeft voldaan. Volgens Hartley Withers (Financial Problems) is veel te wijten aan een tengevolge van den oorlog ontstaan gebrek aan goed Treasury-personeel.¹⁾ De Chancellor had zich z.i. van den beginne af krachtig tegen indiensttreding van zijne Ambtenaren moeten verzetten.

Men ziet het, een goed systeem alleen, zonder leiders, die het met plichtsbef en verantwoordelijksgewoel toepassen, kan een goed financieel beheer niet waarborgen. Hetgeen niet wegneemt, dat o.i. Engeland zonder zijn uitnemend financieel systeem nog veel dieper in het moeras zou zitten.

Maar hoezeer wij ons ook zouden verheugen, indien het Nederlandsche financieel beheer in Engelschen trant zou worden verbeterd,²⁾ wij zijn vast overtuigd, dat de ware remedie enkel in een beperking der Staatsbemoeyenis en der Staatsuitgaven zelve is te zoeken. Ook bij de scherpste controle en het beste financieele systeem zal het waar blijken, dat Staatswerkzaamheid duurder en ondoelmatiger is dan particuliere werkzaamheid. Deze waarheid wordt thans vrij algemeen ingezien. En zoo hopen wij, dat de tijd nog eens rijp zal worden voor een gemoderniseerde toepassing van Adam Smith' juiste en roekeloos ver-

¹⁾ Deze zienswijze van Withers vond ik bevestigd in een „Statement of the Chancellor of the Exchequer on the Reorganization of the Treasury” voorkomend in de „London Times” van 30 October 1919.

²⁾ Van een verbetering in dezen trant, o.a. volgens het aanhangig Wetsontwerp tot instelling eener bezuinigingsinspectie, verwachten wij meer resultaat dan van toepassing van het, door den heer H. F. C. Berekenkamp in No. 2 van de Gids van 1920 uiteengezet, denkbeeld eener inspectie naast de Algemeene Rekenkamer.

laten leer, dat de Staat niet, althans zoo weinig mogelijk, moet ingrijpen in het economisch leven en zich tot toezicht en tegengaan van onrecht en onderdrukking moet beperken.³⁾ We vinden bij Smith de idealen van vrije beroepskeuze, vrij verkeer en vrije concurrentie, een sterk geloof in de mede voor het algemeen belang heilzame werking van het vrije spel der maatschappelijke krachten, een afkeerigheid van Staatsinmenging op economisch gebied. Bij vrije concurrentie zorgen de wetten der ruiling voor het evenwicht in voortbrenging en verbruik. Wordt eenig artikel weinig ter markt gebracht, dan stijgt de prijs; velen leggen zich dan op de voortbrenging van dat artikel toe en de prijs daalt. En omgekeerd. Op analoge wijze ontstaat evenwicht van verdiensten in de onderscheidene takken van beroepen en bedrijven. Van de heerschappij der vrije concurrentie, van het opheffen van de hare werking belemmerende protectie, monopolies, gilden, privilégies, etc. had A. Smith een algemeene toeneming van welvaart en harmonie van belangen verwacht. En toen na de Fransche revolutie de vrije concurrentie een volkomen zege scheen te hebben bevochten, zagen velen met spanning een beteren tijd tegemoet. Het is van voldoende bekendheid, hoe schrikkelijk die verwachtingen zijn teleurgesteld. Er brak een tijdperk aan, waarin de Staat onder de leuze „laissez faire, laissez aller” werkeloos toezag, hoe ten voordeele van enkelen, de groote massa, zelfs vrouwen en kinderen aan ongehoorde ellende werd prijsgegeven. Een sterke reactie trad in. En daar zoo groote verwachtingen aan de vrije concurrentie waren verbonden geweest, is het alleszins begrijpelijk, dat men in verbitterde teleurstelling de mislukking dier idealen ook aan de vrije concurrentie weet. Vandaar de opbloei van allerlei systemen en stelsels, die juist van de opheffing der vrije concurrentie, door een van gemeenschapswege geregelde produktie alle heil verwachten. Men denke aan Owen, Fourier, Saint-Simon, Louis Blanc en vooral aan Karl Marx. Zoo is ook het streven der katheder-socialisten en der vrijzinnig-demokraten te begrijpen, die, aan het geneesmiddel der vrije concurrentie wanhopend, door ingrijpen van den Staat de ergste wonden willen helen en de economisch zwakkeren helpen. Het oude liberalisme scheen door de macht der feiten weerlegd, het verloor zijn oorspronkelijke idealen en degenereerde in de klasse-economie der Manchester-school; tegen de steeds wassende Staatsinmenging op allerlei gebied kon het slechts een zwakken dam opwerpen. Zoo werd de Staat-leviathan steeds geweldiger, steeds machtiger, steeds alomvattender; de sociale politiek werd meer en meer een beginselloos allegaartje van en een kompromis tusschen Manchester-school, Marxisme en staatssocialisme, dat op de willekeurige en schadelijkste wijze en zonder vaste lijnen in het maatschappelijk leven ingreep en de Staatsuitgaven, zonder eenig, of althans zonder evenredig nut, tot voorheen ongekende cijfers deed stijgen. Het eene ingrijpen voerde tot het andere; de sociale politiek voldeed niet aan den dikwijls verkondigden, doch nimmer gehoorzaamden eisch, dat een juiste sociale politiek zichzelf overbodig moet maken. In dit verband zal men het theoretisch en praktisch belang begrijpen van het liberale socialisme, een door Dühring, Hertzka en laatstelijk door Oppenheimer uiteengezet systeem, dat tot den kern van Smith wil terugkeeren. In tegenstelling met Smith is het echter van oordeel, dat diens idealen slechts in vervulling kunnen treden na opheffing van het bezitmonopolie van enkelen tegenover de groote massa;

³⁾ Ook overigens, b.v. op onderwijsgebied, trekke de Staat zich terug. Er zijn o.i. goede redenen om aan te nemen, dat vrijheid van partikulier onderwijs op elk gebied, onder Staatstoezicht, niet alleen minder zou kosten, doch vanwege den prikkel der vrije concurrentie bij betaling door de leerlingen, ook betere resultaten zou opleveren dan het tegenwoordig publiek onderwijs.

aan dit monopolie, niet aan de vrije concurrentie, wijst het de droeve ellende van den tijd na de Fransche revolutie. Het streeft naar een gelijkmatiger rijkdoms- en in het bijzonder naar een billijker grondverdeling en wil daarna de maatschappij, in het vaste, theoretisch nieuw gefundeerde vertrouwen in werkelijk vrije concurrentie en belangenharmonie tusschen individu en gemeenschap, zooveel mogelijk aan zich zelve overlaten. De sociale, bezits-decentralisatie en inkomensniveleering beoogende, politiek van het liberale socialisme voldoet dus aan den zooveen genoemden eisch. Is eenmaal het bezits-inkomen opgeheven en stijgen dientengevolge de arbeids- tegenover de bezits-inkomsten, dan worden de vele, dure, in het belang van de economisch zwakkeren genomen, maatregelen van dikwijls zeer betwistbaar nut overbodig. Men streve dus enkel naar een rechtstreeksche economische versterking van die economisch zwakkeren en stake de beginsellooze, politieke Staatshulp, waarvan de gevolgen door niemand zijn te overzien en die van kwaad tot erger leidt.

Het is hier de plaats niet het liberaal-socialistisch systeem, dat hier te lande nog zoo onvoldoende bekend is en waartegen nimmer iets belangrijks en steekhoudens werd ingebracht, in zijn volle kracht uiteen te zetten. Wij zijn echter overtuigd, dat in toepassing van de waarheden van dat systeem niet alleen de sociale doch ook de financieele oplossing ligt.

Mr. A. SPANJER.

GROOT- EN KLEINHANDELSPRIJZEN IN DE AFGELOOPEN JAREN.

De belangstelling, die in het algemeen het prijsverloop, zoowel van groot- als van kleinhandelsprijzen, in de afgelopen jaren heeft gehad, heeft zich in de laatste maanden in het bijzonder gericht op de vraag, hoe het verloop der kleinhandelsprijzen reageert op dat der groothandelsprijzen, hoe met name de acute en voortgezette prijsdaling, welke omstreeks Mei van het vorige jaar in de groothandelsprijzen heeft ingezet, den uiteindelijke consument bereikt.

Met het oog hierop wordt hierachter een aantal cijfers en diagrammen gegeven nopens groot- en kleinhandelsprijzen in Engeland, de Vereenigde Staten en Nederland. Dat dit geschiedt onder alle voorbehoud, dat bij internationale vergelijking van groot- en kleinhandelsprijzen — de laatste vooral! — moet worden gemaakt, zal geen betoog behoeven. Alhoewel de cijfers alle omgerekend zijn op de basis: Juli 1914 = 100, kunnen zij niettemin door het verschil in opzet van berekening in de betrokken landen voor onderlinge cijfermatige vergelijking geen voldoende houvast geven. Voor de groothandelsprijzen gaat zulks misschien nog tot zekere hoogte, aangezien de berekeningswijzen althans zekere algemeene gelijkvormigheid vertoonen. Het in sterke mate parallel verloop, dat de lijnen der groothandelsprijzen in de drie landen, na omrekening in New Yorker pariteit, blijkens diagram II vertoonen — gelijk bekend worden voor de groothandelsprijzen hoofdzakelijk artikelen genomen met wereldmarkt — toont zulks duidelijk aan. Bij de kleinhandelsprijzen daarentegen ontbreekt alle internationaal verband. De omrekening in New Yorker pariteit, in diagram III in lijnform weergegeven, is dan ook uitsluitend geschied om de beteekenis, die aan den factor der wisselkoersen in dit verband moet worden toegekend te doen uitkomen.

Wat in het bijzonder de verhouding tusschen de groot- en kleinhandelsprijzen in de verschillende landen betreft, blijkt in de eerste plaats duidelijk, hoe zeer deze laatste de beweging der groothandelsprijzen van af Mei 1920 slechts zeer ten deele volgen. Hierbij is echter tusschen Amerika aan den eenen kant en Engeland en Nederland aan den anderen kant, een belangrijk verschil. De diagrammen — zie in diagram III de niet in New Yorker pariteit omgerekende prijzen — illustreeren duidelijk het in de laatste maanden

GROOTHANDELSPRIJZEN.

Jaar.	Maand.	Engeland)	Vereen. Staten. 2)	Nederland 3)	
				Algem.	Voe- dingsm.
1914		100	100	100	100
1915		124.7	101	140.4	140.1
1916		162.6	124.2	211.5	215.5
1917		206.7	176.7	280.9	256.5
1918		227.8	197.9	375.1	277
1919	Januari	220.1	205	288.4	272.1
	Februari	218.1	197.7		
	Maart	214.7	203		
	April	217.2	205		
	Mei	225.3	209		
	Juni	232.8	209		
	Juli	242.7	221.2		
	Augustus	244.6	228.2		
	September	247.8	222.2		
	October	265.7	225.2		
	November	263.8	232.3		
	December	277.1	240.4		
1920	Januari	292.2	250.5	276	242.6
	Februari	307	251.5	271.9	233.6
	Maart	314.2	255.5	273.5	233.7
	April	309.7	267.6	279.3	238.5
	Mei	308.5	274.7	280.1	240.1
	Juni	295.2	271.7	280.1	246.7
	Juli	296.3	264.6	283.4	251.6
	Augustus	291.3	252.5	272.7	243.4
	September	287.6	244.4	271	239.3
	October	269.9	227.2	266.9	237.7
	November	248.1	209	245.4	231.9
	December	222.8	190.9	211.5	213.1
1921	Januari	211.3	178.8	200.8	193.4
	Februari			189.3	187.8
	Maart			181	182.8

1) Economist. 2) Bureau of Labor.

3) Centraal Bureau v. d. Statistiek.

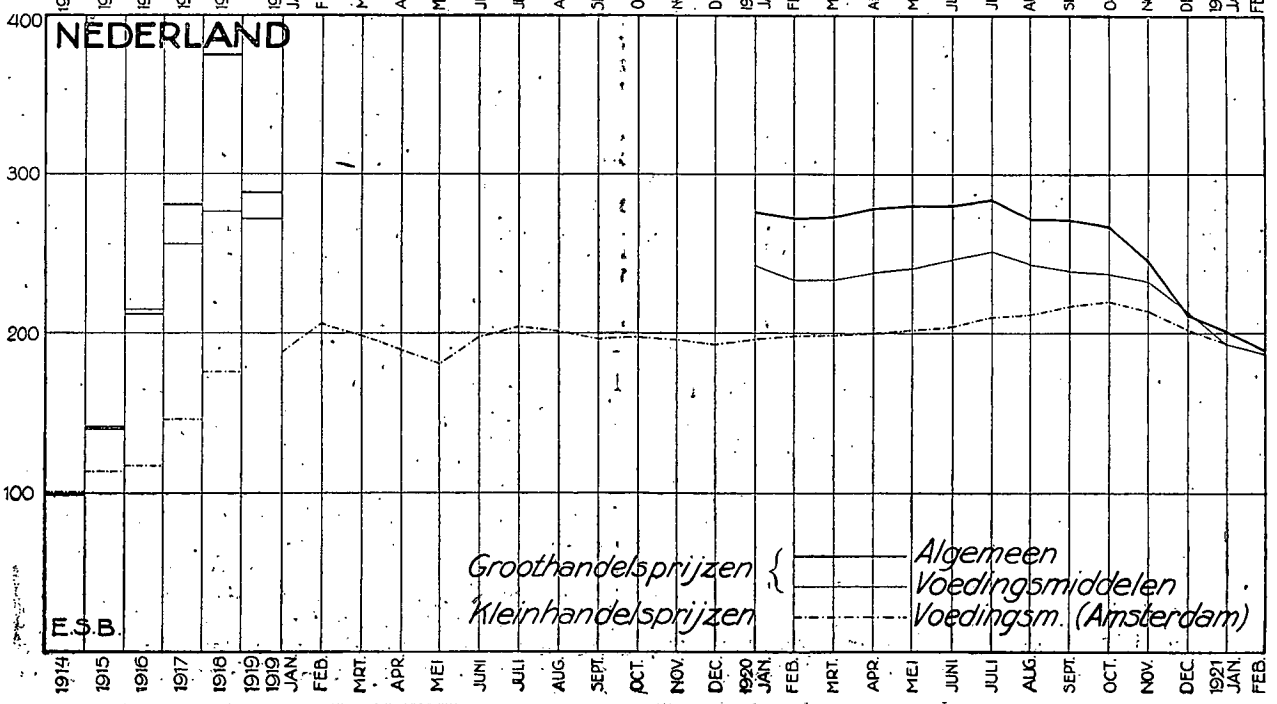
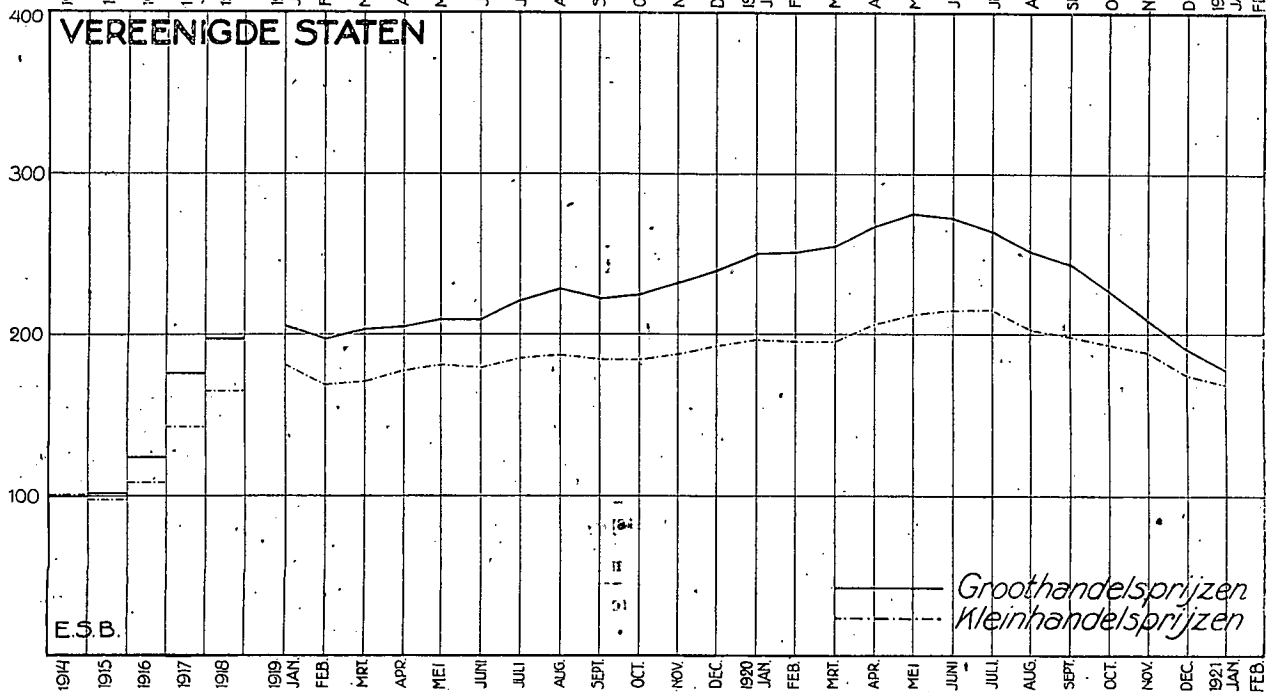
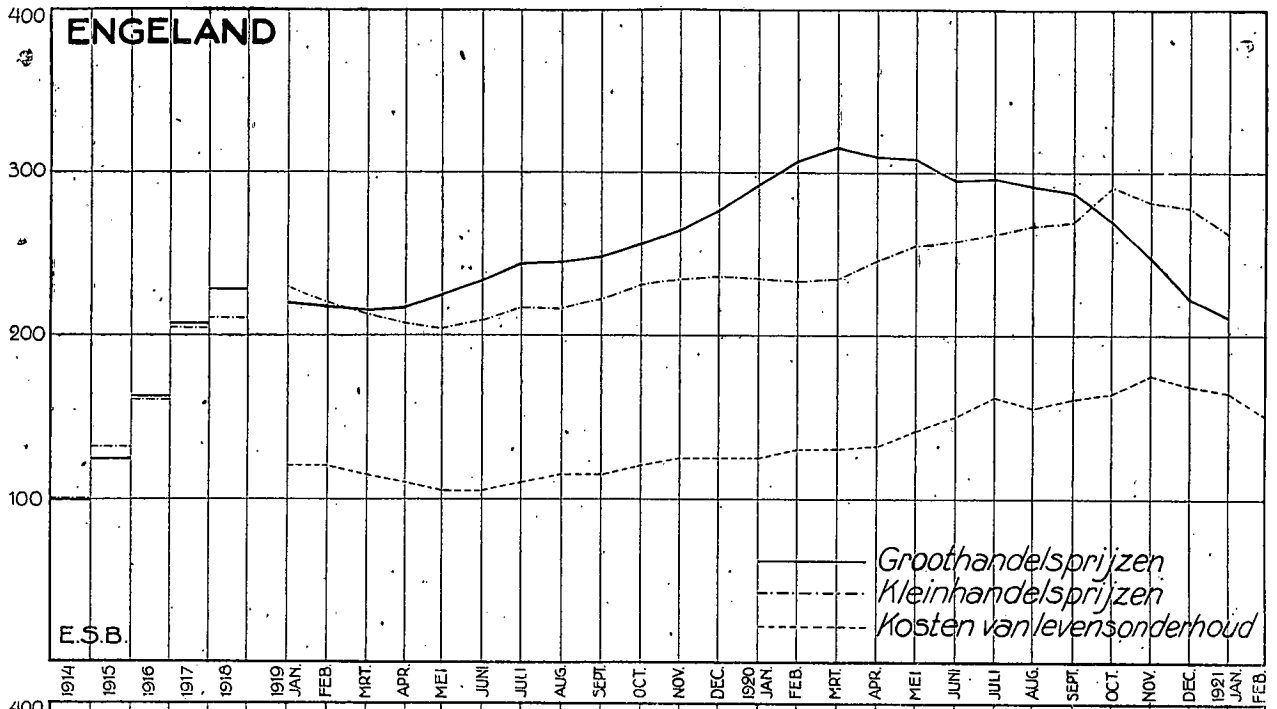
KLEINHANDELSPRIJZEN. 1)

Jaar.	Maand.	Engeland.		Vereen. Staten.	Neder- land. 3)
		Kosten van Levenson- derhoud 2)	Klein- handels- prijzen.		
1914	Juli	—	100	100	100 4)
1915	„	—	132	98	114
1916	„	—	161	109	117
1917	„	—	204	143	146
1918	„	—	210	165	176
1919	Januari	120	230	181	189
	Februari	120	220	169	206
	Maart	115	213	171	199
	April	110	207	178	190
	Mei	105	204	181	181
	Juni	105	209	180	198
	Juli	105-110	217	186	204
	Augustus	115	216	188	201
	September	115	222	184	197
	October	120	231	184	198
	November	125	234	188	196
	December	125	236	193	193
1920	Januari	125	235	197	197
	Februari	130	233	196	199
	Maart	130	235	196	199
	April	132	246	207	200
	Mei	141	255	212	202
	Juni	150	258	215	204
	Juli	152	262	215	210
	Augustus	155	267	203	212
	September	161	270	199	217
	October	164	291	194	219
	November	176	282	189	214
	December	169	278	175	202
1921	Januari	165	263	169	193.5
	Februari	151	—	—	194.2
	Maart	141	—	—	—
	April	133	—	—	—

1) van Levensmiddelen.

2) Ministry of Labour. — Vermeerdering der kosten van levensonderhoud voor de arbeidende klasse, bij eenzelfde levenswijze als voor den oorlog.

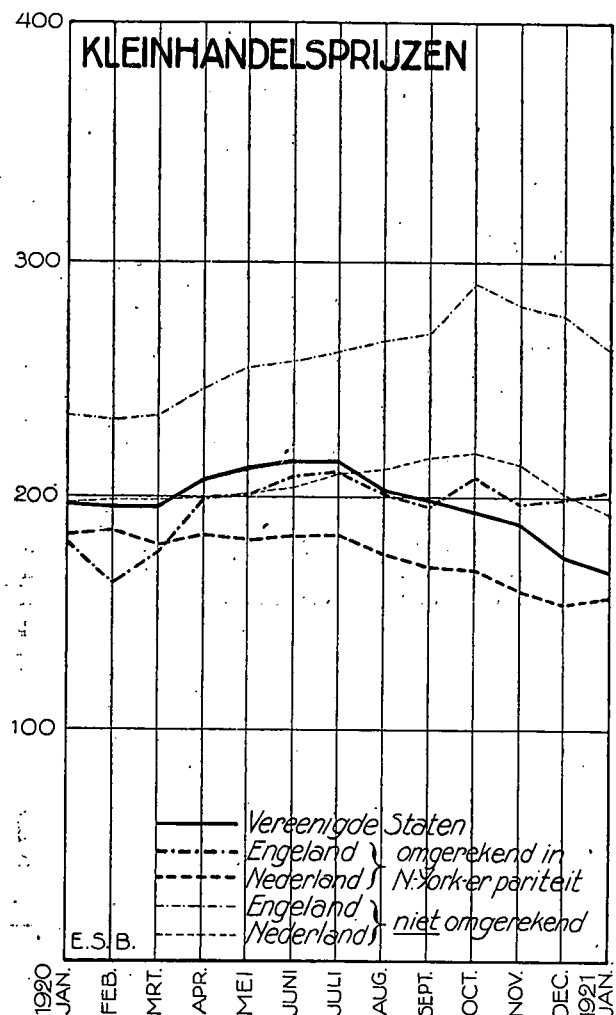
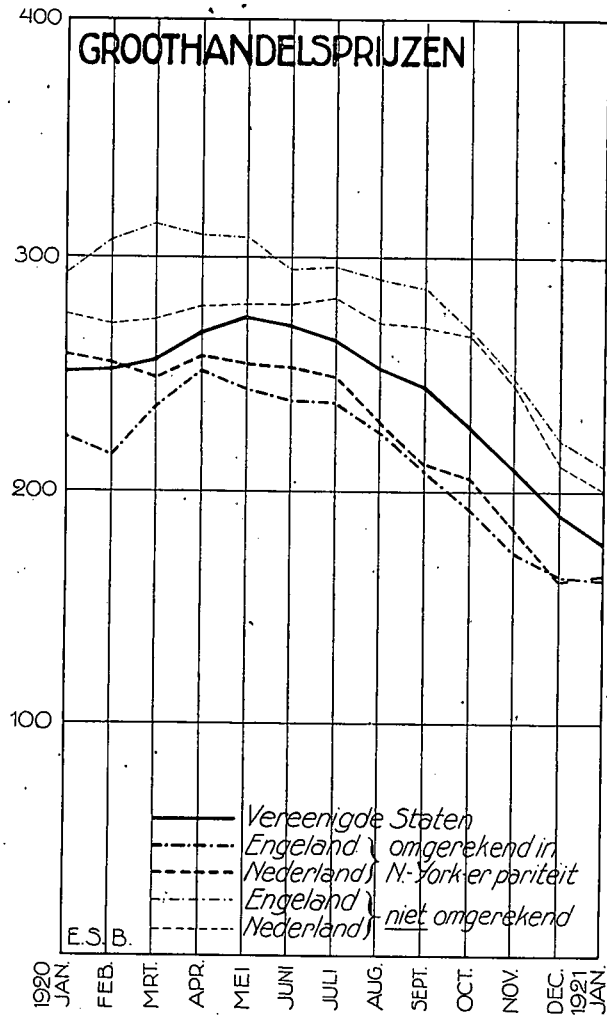
3) Amsterdam. 4) Jaargemiddelde.

herhaaldelijk naar voren gebrachte feit, dat in de V. S. de kleinhandelsprijzen reeds zooveel eerder de groothandelsprijzen zijn gaan volgen. In de V. S. vangt volgens de cijfers van het Bureau of Labor de

dalende tak reeds aan in Juli 1920, in Nederland eerst in October, Engeland zelfs November.

Voor het overigé verwijzen wij den lezer naar het hierbij afgedrukte materiaal.

Omgerekend in New York-er pariteit.

Maand.	Gemiddelde £ koers te New York.	Gemiddelde \$ koers te Amsterdam.	Groothandelsprijzen.			Kleinhandelsprijzen.		
			Engeland.	Nederland.	Vereenigde Staten.	Engeland.	Nederland.	Vereenigde Staten.
			Herleid cijfer.	Herleid cijfer.		Herleid cijfer.	Herleid cijfer.	
1920								
Januari...	3.73	2.66	223.9	258.1	250.5	180.1	184.2	197
Februari ..	3.42	2.65.50	215.7	264.7	251.5	163.7	186.4	196
Maart	3.65	2.74	235.6	248.2	255.5	176.2	180.6	196
April	3.94.50	2.69.50	251.-	257.7	267.6	199.4	184.6	207
Mei	3.84.50	2.75	243.7	253.7	274.7	201.4	182.7	212
Juni	3.94	2.76	238.9	252.4	271.7	208.8	183.8	215
Juli	3.91	2.83.50	238.-	248.6	264.6	210.4	184.2	215
Augustus ..	3.67.50	2.99	217.9	230.1	252.5	201.4	176.3	203
September...	3.53.50	3.17.50	208.9	212.3	244.4	196.1	170.7	199
October	3.48.50	3.22	193.-	206.1	227.2	208.3	169.1	194
November ..	3.42	3.31	174.3	184.4	209.-	197.7	160.8	189
December ..	3.49	3.23	164.-	162.6	190.9	199.3	155.6	175
1921								
Januari....	3.74	3.05	162.6	163.8	178.8	202.1	157.8	169

LONDENSCHER CORRESPONDENTIE.

De schadevergoedingskwestie; de anti-dumping bill; de toestand in den kolenmijnbouw; de vooruitzichten in de spoorwegwereld en ten aanzien der bankrate geven aanleiding tot eenig optimisme in de City.

Onze Londensche correspondent schrijft ons dd. 7 Mei 1921: :

All the difficulties of the moment have not prevented a more optimistic feeling developing in the

last few days. In spite of the coal dispute, the Ruhr dangers, the trade slump, the City thinks that a few days more will see the worst of the recent crisis over, and that then it will be possible for the world to settle down to steady work.

Your readers will have already seen the official proposals, which, if they are not accepted, will lead to what it is now, on all hands, recognised, will be the end of German economic life. It is difficult to believe that the German Government will have the desperate courage to reject these terms, but we have had some previous instances of German folly in not

seeing the psychology of the situation, and we must, I am afraid, be prepared for the worst. In the City the opinion has gained ground that the terms will be accepted. Feeling here has not been very vocal, but enough is now known of the pressure which has been exerted on the Premier to soften the asperities of the French attitude to warrant one in saying that there is no body of opinion which in any way associates itself with the extreme views of the French Government. Certainly, the fact that even the ultra-protectionist Federation of British Industries has shown doubts over the Ruhr occupation is a sign how hesitant business opinion over here is over the whole thing. Indeed, one is inclined to say that the business world is much more decided than the political opposition, which had very little to say in the House of Commons, and which enabled the Premier to score another political success. The fact is that the politicians fancy that their whole future is bound up with making Germany pay, and are in terror lest anything they say „will be used in evidence against them” on some future occasion. Consequently, when on Thursday evening Mr. Lloyd George made a conciliatory speech, in which the threat to occupy the Ruhr was treated by him as a kind of friendly warning to the German people, and in which he studiously refrained from incitements to war passion, the Opposition leaders were only too ready to fall into his arms, with a gasp of relief that they were not obliged to commit themselves to any statements about economic laws which might interfere with their election prospects. The pessimists take comfort from the fact that the „Class C” bonds may never become a reality if the payments from Germany do not suffice, and the hope that the neutrals may, by taking up bonds, find seats on the new Commission of Guarantees, and thus come to exert some influence on the future course of policy, is widely expressed. The City also hopes that if the Germans accept the terms, the Reparations Act will be suspended, and that we will see the end of one of the most completely futile pieces of economic legislation that was ever passed.

Having just insisted on being presented by Germany with some £30 millions a year, it is of course natural that our protectionists should endeavour to make our receipt of these sums as difficult as possible, by proceeding with the new anti-dumping bill. It was at one time hoped that the Government could escape from the painful necessity of having to deal with the resolutions at all, owing to a movement of revolt among the Coalition Liberals. But the steady pressure of the Coalition Right Wing has again been successful, and the House will discuss these resolutions on Monday. It is announced this morning that Coalition Liberal opposition has been bought off, and, as your readers will see, at by no means a heavy cost to the Government. It is said that the maximum height of the new taxes will be 33½ percent, that is, the Government will not raise the rates in the future, and that the limit of the new duties will be three years, with the exception of duties on the products of the key-industries, where the limit is to be five years. Further, the administration of the Act will be largely in the hands of a Committee, on which the consumers are to be strongly represented. These concessions may be enough to buy off the Coalition Liberals, but it is really difficult to see the strength of these safeguards. Only this week we have seen the Government refuse to repeal the duties imposed under the Finance (No. 2) Act in 1915 on such things as motor-cars, watches and clocks, etc., in spite of the fact that these were originally intended purely as a war measure. The defence put up was of course that the duties were productive, and that the financial situation was not such that the Government could dispense with the money, but nothing was said when the opposition demanded a

countervailing excise duty. So it will be with this new Act, for once a Government has won its way, and has had a principle accepted, it will not be very difficult to find reasons, when the time comes, for not repealing the legislation in dispute. Surely no one believes that with the world in its present state, that exchange dumping will have come to an end in three years' time? If we add to this the indemnity proposals, one foresees that the Coalition Liberals will be told, when the time comes, that they agreed to the principle, that the situation is still critical, and that they must not disrupt the party which is fighting revolution.

And as for the consumers' council, one can say that the previous experience we have had with Committees to control the distribution of licences under the various Orders prohibiting importation, leaves one with very little hope that the needs of the consumer will receive much attention. We are going to have a tariff of thirty-three percent, and all this elaborate camouflage does not alter the facts.

The coal situation has remained unaltered since I last wrote: nothing has been done, and it is now clear that the Government intends to do nothing more than present the industry with £10 millions and to let it sink or swim. But if the strike lasts much longer, the Government is bound to take further action. The Home Secretary has said as much in the House: foreign coal will have to be imported, and, if the trade unionists will not handle it, the unloading of the coal ships will have to be carried out by volunteers.

This statement opens out the prospect of more trouble, for already the whole of the dock-labour in the port of Glasgow is on strike over the question of foreign coal, and we may have more trouble at other ports as well. On the other hand, the strike cannot last indefinitely, for the funds of the unions are getting exhausted, and in the end the men will be beaten by sheer lack of food. One can only pray that a solution will be arrived at before this contingency occurs, for the legacy of hatred and bitterness which it would leave behind it would be fatal to the industry. The owners are becoming more emphatic in their statements, that even if a tribunal of inquiry into the possibility of a pool is appointed, they will take no part in this proceedings or be represented on it, „from their absolute conviction that the pool would mean disaster to their industry”. In certain districts the men are said to be sick of the fight, and to be demanding settlement on the basis of the Government offer, but it is not yet clear that this war-weariness is typical enough of the rank and file to enable one to say that it is the beginning of the end.

The strike is having serious effects on trade and transport, and the unemployment figures are staggering. Apart from men and women on short time, or not registered as unemployed at all, the figures at recent dates have been:

April 29	1.865.753
April 22	1.776.461
April 1	1.506.080

The optimistic feeling to which I referred in my opening sentences is in part due to the relief that railway decontrol will come about without undue trouble. The railways have come to an agreement with the Ministry of Transport, by which the claims for maintenance will be compounded for £51 millions net, although it is still not quite clear whether this figure really represents the amount the railways are prepared to take. The point is that the sum agreed on was £60 millions less income tax on any amounts to be distributed in dividends, but it now looks as if the Government had managed to alter this into the sum of £60 millions with income tax payable on half, that is, one third of half roughly is to be retained by the Government as tax. Further, the sum to be paid is subject to certain possible deduc-

tions on account of errors in the accounts, and on account of disputed charges.

But the really hopeful feature is that the trade-unions and the railways have come to an agreement as to the future position of the men. The greater unions have so far shown themselves extremely averse to having anything to do with the Whitley Councils, but it now looks as if the railwaymen had accepted the principle in lieu of representation on the new directorates. All the three unions concerned are said to have signed the agreement, the complete terms of which have not yet been made public. The question of the representation of the men on the new directorates has been a great stumbling block, since it was fiercely opposed by the railway interests, and if it can be got of the way, so much the better, since in any case it is extremely doubtful whether the men would have got anything out of it in the long run, or, at any rate, whether they would have got more than they will do if they care to use the powers which a strong Whitley Council, empowered to discuss the technical side of the industry, will confer on their leaders. The Railway Wages Boards are also to be maintained in existence, and it is believed that the unions are prepared to be sensible on the question of wages. All this is a great triumph for Mr. J. H. Thomas, who seems to have completely defeated the extremist elements in this union.

Finally, it is hoped that the Bank rate will come down to six percent next week. The rate of discount for Treasury Bills has come down, but not quite to the extent that the Bank Rate has been reduced. The prospects of a reduction had been canvassed for so long that when it did come, the net effect was small. A superficial inspection of this week's Bank Return might lead one to the idea that the reduction has already had a bad effect, for the circulation has shown an expansion of about £1 million, though this expansion is put down in the City to the periodical increase at the end of the month.

Conditions in the Cotton Industry are looking up distinctly, with Calcutta in the market as a buyer again. In the wollen industry, the topic in dispute is still the policy of the Realisation Association: the latest cables from Australia are to the effect that the Government scheme has been agreed to by Parliament. Under this scheme, the export of wool sold under the reserve price is prohibited, and exports must be rationed between the old wool and the new clip. Generally, the fact that the „Times” wholesale index number has shown that the price-fall has been checked, is sign that things are on the turn, but let us hope that after the experience of last year improvement will be steady rather than sensational.

AANTEKENING.

Termijnnoteringen van de Valuta-kas. (Week van 29 April—7 Mei 1921). — Hiernaast volgt een beknopt weekoverzicht over de termijnnoteringen van de Valuta-kas.

Bloote constatering van de hoogste en laagste, bestede koersen zou geenszins tot een resultaat leiden, aangezien de fluctuaties der valuta's à contant in de termijnkoersen tot uitdrukking komen en dus het beeld vertroebelen.

Daarom worden onder bovenstaand hoofd hiernaast en in den vervolge gegeven:

a. Het grootste en het kleinste écart van de week tusschen contanten koers en *biedenden* termijnprijs.

b. Het grootste en het kleinste écart van de week tusschen contanten koers en *latenden* termijnprijs.

Beide voor 1-, 2-, en 3-maandsprizen, en in procenten van den contanten koers.

BOEKAANKONDIGING.

Jhr. Mr. A. W. Wichers. De rechtsleer der Levensverzekeringsovereenkomst.

Het is een breed-opgezet werk, dat de heer Wichers begonnen is en waarvan de eerste aflevering zoeven is verschenen. Hij geeft daarin het resultaat van zijne aan de practijk van eenige jaren getoetste studiën om daarmede zijnerzijds een stoot te geven aan de codificatie van het levensverzekeringsrecht: een hoogst verdienstelijk en tevens zeer moeielijk werk.

De eerste aflevering bevat eene „Inleiding” en — als Eerste en Tweede Hoofdstuk — „De Verdeeling der Stof” en een „Historisch Overzicht”, benevens enkele bladzijden van Hoofdstuk III: „De bestaande wettelijke regeling hier te lande”.

In de Inleiding stelt Mr. Wichers tegenover de „wetteloze duisternis” op het gebied der levensverzekering twee lichtpunten: de ongebreidelde concurrentie en het voordeel van een volslagen wetteloosheid boven een praematuur en gedeeltelijk ingrijpen. Terecht wijst hij er echter op, dat deze beide lichtpunten in volslagen duisternis kunnen overgaan, *wanneer de wetgever thans nog blijft talmen.*

Alvorens zijn taak aan te vangen acht de schrijver het gewenscht, zekere vaste bakens uit te zetten, welke daarbij als wegwijzers kunnen dienen. Deze zijn:

I. Rechtszekerheid. II. Contractsvrijheid. III. Het beginsel, dat de levensverzekeringsovereenkomst worde bezien op den grondslag van ons burgerlijk recht. IV. Rechtvaardigheid. V. Onpartijdigheid. VI. Het elimineeren van alle vreesachtigheid, die tot een eenzijdige en kortzichtige waarneming van het levensverzekeringscontract voert. VII. Een juiste nomenclatuur.

Deze „bakens” kunnen stellig goede „wegwijzers” zijn! Speciaal doet het weldadig aan, de contractsvrijheid hier zoo uitdrukkelijk naar voren geschoven te vinden, omdat deze in buitenlandsche wetgevingen niet altijd geëerbiedigd is.

* * *

Hoofdstuk I bevat een schematische „Verdeeling der Stof” en eigent zich uit den aard der zaak niet tot het geven van een overzicht.

Hoofdstuk II „Historisch overzicht”, speciaal, natuurlijk, met het oog op het privaatrechtelijk karakter van het onderzoek. Niet bedoeld wordt het geven van een historisch-volledige beschrijving van het ontstaan, den groei en de ontwikkeling van het levensverzekeringsbedrijf.

Het overzicht is, in zijn soort, uitvoerig en vrijwel volledig. Daarbij laat het zich (een niet geringe verdienste bij een dergelijk onderwerp) aangenaam lezen. Het strekt zich uit van de oudste tijden tot op den huidige dag. Speciaal wordt de ontwikkeling der levensverzekering behandeld in Italië, Frankrijk, Engeland, Duitschland, Zwitserland, Oostenrijk (Hongarije), Denemarken en België. Uit de geschiedenis in andere landen (Zweden, Noorwegen, Rusland, Amerika, Australië) worden enkele grepen gedaan. Daarna volgt uitvoeriger de geschiedenis in ons eigen land.

Aan het slot wordt er op gewezen, dat „de invloed, welke onze wetgeving op de levensverzekering heeft uitgeoefend, meer van negatieven dan van positieven aard was. Een wettelijke regeling, welke onvolledig is en het bijzonder karakter der levensverzekering geheel miskent, brengt of groote gevaren mede, n.l. misvorming van het bedrijf, of wordt vroeg of laat terzijde gesteld. Dit laatste was bij ons het geval.”

Met een beroep op de Regeering om eindelijk uitvoering te geven aan het reeds van verschillende zijden voorbereide werk en een einde te maken aan „het voortbestaan eener wetteloze anarchie op een terrein, hetwelk duizenden en duizenden belangen en millioenen geld beheerscht”, eindigt dit Tweede Hoofdstuk.

De kennismaking met deze eerste aflevering doet den wensch rijzen, dat van het werk van Mr. Wichers in breeden kring zal worden kennis genomen. Op de latere afleveringen komen wij, na ontvangst, terug.

Mr. J. VAN SCHEVICHAVEN.

ONTVANGEN:

Foreign Exchange, before, during, and after the war, by T. E. Gregory, B. Sc. (Econ.), London. Humphrey Milford, Oxford University Press, 1921.

MAANDCIJFERS.

OPBRENGST VAN SPOOR- EN TRAMWEGEN OVER HET JAAR 1920.

(Ontleend aan „De Ingenieur“).

Namen der Maatschappijen.	Totale opbrengst.	
	1920	1919
Nederlandsche Spoorwegen ..	f 203.247.911	f 156.425.080
Tramweg-Mij. „De Meijerij” ..	405.859	416.770
„ Eindhoven—Geldrop ..	128.505	127.897
Nederlandsche Tramweg-Mij. ...	1.860.144	1.772.414
Westlandsche Stoomtr.w.-Mij. ...	547.574	487.768
Gemeentetram te Amsterdam ..	12.347.118	9.690.751
Haagsche Tramweg-mij.	5.506.186	4.508.989
Ned.-Ind. Spoorwegmaatsch. lijn Samarang-Vorsten- landen-Willem I.	8.410.851	7.118.082
Oost-Java Stoomtramweg-Mij. lijn Modjokerto-Ngoro	280.200	220.900
lijn Soerabaja-Krian	1.035.700	820.900
Semarang-Cheribon Stoom- tramwegmaatschappij.	5.323.400	4.243.600
Samar.-Joana Stoomtr.w.-Mij. ...	4.402.100	3.475.600
Serajoedal Stoomtr.w.-Mij. lijn Maos-Bandjarnegara ..	971.700	854.900
lijn Bandjarneg.-Wonosobo. ...	159.600	132.600
Deli-Spoorwegmaatschappij ..	7.565.000	6.482.708
Madoera Stoomtram-maatsch. ...	1.588.000	1.122.000

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 4½ 1 Juli '15)	Zweeds. R.ksbk 6½ 5 Mei '21
Bk. Bel. Binn. Eff. 5½ 19 Oct. '20	Bk. v. Noorw. 6-6½ 18 Dec. '19
Vrsch. in R.C. 6½ 19 Oct. '20	Zwits. Nat. Bk. 4½ 11 Apr. '21
Bk. van Engeland 6½ 28 Apr. '21	Belg. Nat. Bk. 5½ 28 Apr. '20
Duitsche Rijksbk. 5 23 Dec. '14	Bank v. Spanje 6 4 Nov. '20
Bk. van Frankrijk 6 8 Apr. '20	Bank v. Italië. 6 20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk. 6 12 Apr. '21	F. Res. Bk. N.Y. 6-7 4 Juni '20
Nat. Bk. v. Denem. 6 5 Mei '21	Javasche Bank 3½ 1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto	Berlijn Part. disconto	Parijs Part. disc.	N. York Call- money
	Part. disconto	Prolon- gatie				
7 Mei '21	4¼-¾	4½	5½	4-½	—	6-½ ¹⁾
2-7 „ '21	4¼-½	4-4½	5½	4-½	—	6-7
25-30 Ap. '21	4¾-¾	3½-4½	5½-6	4-½	—	6-7
18-23 „ '21	4½	3-4¾	6½	4-½	—	6-7
3-8 Mei '20	3¾-¾	5-6	6½-¾	4-½	—	6-7
5-10 Mei '19	4½-¾	3-4	3½-¾	4-½	—	3¼-5½
20-24 Juli '14	3½-¾	2¼-¾	2¼-¾	2¼-½	2¾	1¾-2½

1) Noteering van 6 Mei 1921.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Met uitzondering van Parijs en Brussel, was de geheele wisselmarkt flauw gestemd. Londen liep, vooral in verband met de kolonwerkersstaking, waardoor belangrijke bedragen voor bunkercolen naar ons land geremitteerd moesten

worden, terug op 11,22. Marken waren de geheele week aangeboden en kwamen heden op 4,15, ofschoon er tegenover het aanbod steeds een zeer groote vraag bleef bestaan en de omzetten stellig dubbel zoo groot waren als in de laatste maanden. Dollars waren ook deze week weder lager, 2,84¼—2,82. Skandinavië weder flauw. Stockholm en Christiania verloren beide ca. f 1,—. Denemarken was iets minder aangeboden. Zwitserland en Spanje waren weliswaar flauw, maar overigens vrij stationnair. Buenos Aires liep opnieuw sterk terug, heden ca. 83%. Indië onveranderd. Alleen Parijs en Brussel waren, als reeds gezegd, zeer gezocht. De koersen zijn nu steeds ongeveer gelijk; zelfs werd enkele malen Parijs iets hooger dan Brussel afgedaan. Nadat de koersen Zaterdag hun hoogste punt bereikt hadden op 23,62½, trad echter laat een daling in, welke heden sterken voortgang maakte, zoodat een oogenblik op 22,80 werd afgedaan.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen ^{*)}	Parijs ^{*)}	Berlijn ^{*)}	Weenen ^{*)}	Brussel ^{**)}	New York ^{**)}
2 Mei 1921..	11.29½	22.02½	4.37½	0.77½	22.02½	2.84½
3 „ 1921..	11.28½	22.55	4.35	0.81	22.52½	2.84¼
4 „ 1921..	11.27	22.40	4.29	0.79	22.42½	2.83½
5 „ 1921..	—	—	—	—	—	—
6 „ 1921..	11.23½	23.27½	4.30	0.78	23.15	2.82¾
7 „ 1921..	11.22½	23.52½	4.27½	0.72½	—	—
Laagste d. w. ¹⁾	11.21½	21.95	4.25	0.70	21.95	2.81½
Hoogste „ „ ¹⁾	11.29½	23.62½	4.42½	0.87½	23.62½	2.84¾
30 April 1921..	11.28½	22.10	4.32½	0.72½	21.70	2.85½
23 „ 1921..	11.30	21.—	4.37½	0.75	21.27½	2.87½
Muntpariteit..	12.10½	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48¾

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave. 2) Noteering v. 29 April 1921. 3) Idem v. 22 April.

Data	Stock- holm ^{*)}	Kopen- hagen ^{*)}	Chris- tiana ^{*)}	Zwitzer- land ^{*)}	Spanje ¹⁾	Batavia ¹⁾ telegrafisch
2 Mei 1921	66.90	51.60	44.40	50.10	39.70	95-96
3 „ 1921	67.10	51.70	44.30	50.15	39.70	95-96
4 „ 1921	66.40	51.40	43.40	50.15	39.65	95-96
5 „ 1921	—	—	—	—	—	95-96
6 „ 1921	66.60	51.60	43.60	50.20	39.55	95-96
7 „ 1921	66.—	51.30	43.30	50.30	39.40	95-96
L'ste d. w. ¹⁾	65.80	51.10	43.30	49.85	39.35	95
H'ste „ „ ¹⁾	67.25	51.90	44.60	50.30	39.80	96
30 Apr. 1921	66.30	51.80	44.10	49.90	39.80	95-96
23 „ 1921	68.05	52.—	45.75	49.82½	39.85	96½-¾
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

Termijnnoteeringen der Valuta-Kas

(week van 2-7 Mei 1921.)

	Londen.	Ult. Mei	Ult. Juni	Ult. Juli
Hoogste B Koers	disagio 1¾ %	disagio 2¾ %	disagio 4 %	
Laagste B „	¾ %	1 %	1¾ %	
Hoogste L „	1¾ %	2¼ %	3¾ %	
Laagste L „	¾ %	1 %	1½ %	
	New-York.			
Hoogste B Koers	disagio ¾ %	disagio 1¼ %	disagio 1¾ %	
Laagste B „	½ %	1 %	1¼ %	
Hoogste L „	1 %	1 %	1½ %	
Laagste L „	¾ %	¾ %	1¼ %	
	Parijs.			
Hoogste B Koers	agio 5 %	agio 10 %	agio 15 %	
Laagste B „	2½ %	5 %	7½ %	
Hoogste L „	5 %	10 %	15 %	
Laagste L „	2½ %	7½ %	7½ %	
	België.			
Hoogste B Koers	agio 10 %	agio 17½ %	agio 22½ %	
Laagste B „	5 %	10 %	15 %	
Hoogste L „	10 %	17½ %	25 %	
Laagste L „	5 %	10 %	15 %	
	Berlijn.			
Hoogste B Koers	agio 4 %	agio 5 %	agio 6 %	
Laagste B „	1 %	3 %	5 %	
Hoogste L „	4 %	7 %	10 %	
Laagste L „	1 %	3 %	5 %	

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. per \$)	Zicht Berlijn (in ct. p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
7 Mei 1921	3.98.75	8.26	nom.	35.52
Laagste d. week	3.97.—	7.83	nom.	35.10
Hoogste „ „	3.98.75	8.26	nom.	35.52
30 April 1921	3.97.25	7.75	nom.	35.06
23 „ 1921	3.94.75	7.35	nom.	34.82
Muntpariteit..	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 1/2

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	22 Apr. 1921	29 April 1921	30 Apr./6 Mei '21 Laagste	6 Mei 1921 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
*B. Aires ¹⁾ ..	d. p. \$	44 1/8	43 9/16	41 1/8	43 1/2
Calcutta	£ p. rup.	1/3 3/4	1/3 11/16	1/3 3/8	1/3 19/16
Hongkong	id. p. \$	2/6 3/8	2/6 3/8	2/6	2/7 1/4
Lissabon	d. per Mil.	5 1/4	5 1/8	5 1/4	5 1/4
Madrid	Peset. p. £	28.37 1/2	28.37 1/2	28.37	28.55
*Montevideo ¹⁾	d. per \$	41 1/8	41 1/8	39.—	41 1/4
Montreal	\$ per £	4.41	4.43 1/2	4.41 1/4	4.44
*R.d.Janeiro.	d. per Mil.	8 3/4 ²⁾	8 7/16	8 3/16	8 9/16 ²⁾
Rome	Lires p. £	84	82 1/4	78.80	83
Shanghai	£ p. tael	3/4 1/4	3/3 1/4	3/3	3/4 3/4
Singapore	id. p. \$	2/4 1/2	2/3 7/8	2/3 23/32	2/3 25/32
*Valparaiso..	peso p. £	31.70	32.30	32.80	34.40
Yokohama	£ per yen	2/5 1/2	2/5 3/8	2/5	2/5 7/16

*Koersen der voorafgaande dagen. ¹⁾ Telegrafisch transfert. ²⁾ Noteering van 21 April 1921. ³⁾ Noteering van 5 Mei 1921.

NOTEERING VAN ZILVER

Noteering te Londen	te New York
7 Mei 1921.....	35 1/2
30 „ 1921.....	62 1/2
23 „ 1921.....	60 7/8
16 „ 1921.....	60 3/8
8 Mei 1920.....	59 7/8
10 Mei 1919.....	104 1/4
20 Juli 1914.....	111
	54 1/2

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 9 Mei 1921.

Activa.	
Binnenl. Wissels, Prom., enz. in disc.	f 170.260.933,76
H.-bk. „ „ „	20.470.269,40
B.-bk. „ „ „	81.913.073,46
Ag.sch. „ „ „	f 272.644.276,62
Papier o. h. Buitenl. in disconto	„ „ „
Idem eigen portef. „	f 36.228.541,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. „	„ „ „
Beleeningen	„ 36.228.541,—
H.-bk. „	f 79.172.724,86
incl. vrsch. „	17.921.017,20
in rek.-crt. „	111.563.599,16 1/2
Ag.sch. „	f 208.657.341,22 1/2
Op Effecten	f 193.808.141,22 1/2
Op Goederen en Spec. „	14.849.200,—
Voorschotten a. h. Rijk	„ 208.657.341,22 1/2
Munt en Muntmateriaal	„ 11.758.089,58 1/2
Munt, Goud	f 56.219.880,—
Muntmat., Goud ..	549.727.736,67
	f 605.947.616,67
Munt, Zilver, enz. „	13.402.094,05 1/2
Muntmat., Zilver ..	„ „ „
Effecten	„ 619.349.710,72 1/2
Bel.v.h. Res.fonds. „	f 4.659.685,12 1/2
id. van 1/5 v. h. kapit. „	3.902.652,87 1/2
„ „ „	„ 8.562.338,—
Ge.en Meub. der Bank	„ 3.594.000,—
Diverse rekeningen	„ 35.454.984,62
	f 1.196.250.281,77 1/2
Passiva.	
Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	„ 5.000.000,—
Bankbiljetten in omloop	„ 1.082.722.335,—
Bankassignatiën in omloop	„ 2.219.499,75
Rek.-Cour. } Het Rijk f	„ „ „
saldo's: } Anderen „	56.729.090,25 1/2
	„ 56.729.090,25 1/2
Diverse rekeningen	„ 29.579.356,77
	f 1.196.250.281,77 1/2

NED. BANK 9 Mei 1921 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo..... f 890.278.092,55 1/2
Op de basis van 2/5 metaaldekking .. „ 161.943.907,55 1/2
Minder bedragen bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is .. „ 1.951.390.460,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

	Meer	Minder
Disconto's		2.010.439,05
Buitenlandsche wissels		1.908.412,—
Beleeningen		22.861.065,51 1/2
Goud		
Zilver		524.201,64 1/2
Bankbiljetten		36.136.240,—
Part. Rek.-Crt. saldo's	6.114.726,36	

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opsch. schulden
9 Mei 1921.....	605.948	13.402	1.082.722	58.949
2 „ 1921.....	605.948	13.926	1.118.859	52.574
25 April 1921.....	610.976	14.434	1.043.276	61.924
18 „ 1921.....	610.976	14.857	1.047.210	56.115
11 „ 1921.....	610.976	15.429	1.048.329	49.825
8 Mei 1920.....	635.648	11.817	1.078.869	147.623
10 Mei 1919.....	662.389	7.359	1.061.881	74.220
25 Juli 1914.....	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hiervan Schatkistpromessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar metaalsaldo	Dekkingpercentage
9 Mei 1921	272.644	114.000	208.657	390.278	54
2 „ 1921	274.655	114.000	231.516	384.850	53
25 April 1921	244.148	107.000	198.017	403.624	57
18 „ 1921	234.179	97.000	203.112	404.422	57
11 „ 1921	221.605	81.000	204.748	407.028	57
8 Mei 1920	180.139	76.000	331.290	401.649	53
10 Mei 1919	147.102	88.000	228.085	442.146	59
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	75

¹⁾ Op de basis van 1/5 metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	2 Mei 1921	9 Mei 1921
Aan schatkistpromessen..	f 514.060.000,—	f 509.040.000,—
waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	„ 114.000.000,—	„ 114.000.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 67.666.000,—	„ 82.531.000,—
Aan zilverbons	„ 46.121.295,50	„ 44.718.395,50

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opsch. schulden
30 April 1921.....	238.750		313.500	155.500
23 „ 1921.....	238.500		316.500	154.500
16 „ 1921.....	***		477.500	
26 Mrt. 1921.....	224.974	12.009	325.809	141.456
19 „ 1921.....	225.081	11.761	329.435	138.861
12 „ 1921.....	225.310	11.512	338.078	135.917
5 „ 1921.....	225.365	11.098	338.020	143.679
1 Mei 1920.....	182.476	4.927	316.257	104.827
3 Mei 1919.....	127.260	9.041	214.470	121.484
25 Juli 1914.....	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Beschikbaar metaalsaldo	Dekkingpercentage
30 Apr. 1921	221.000		***		144.950	51
23 „ 1921	224.000		***		144.300	***
16 „ 1921	229.000		***		142.500	***
26 Mrt. 1921	35.872	24.882	104.121	30.190	143.770	51
19 „ 1921	35.630	25.656	106.669	29.387	***	50
12 „ 1921	36.763	25.301	111.090	32.339	142.247	50
5 „ 1921	37.007	31.570	119.176	27.142	140.354	50
1 Mei 1920	17.448	24.999	150.569	33.706	103.381	45
3 Mei 1919	8.163	19.341	79.459	12.861	69.362	41
25 Juli 1914	7.259	6.396	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

¹⁾ Sluitpost der activa. ²⁾ Op de basis van 1/5 metaaldekking.

DE SURINAAMSCHEN BANK.
Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Div. rekeningen ¹⁾
19 Mrt. 1921 ..	1.140	2.247	751	2.045	206
12 „ 1921 ..	1.135	2.304	757	2.045	193
5 „ 1921 ..	1.133	2.367	761	2.027	231
26 Febr. 1921 ..	1.133	2.221	804	2.025	320
20 Mrt. 1920 ..	1.052	1.568	931	1.755	494
22 Mrt. 1919 ..	962	1.643	882	1.345	114
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.
BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
4 Mei 1921	128.358	129.528	338.442	28.500	302.735
27 April 1921.	128.358	128.520	338.033	28.500	302.210
20 „ 1921	128.345	128.276	340.875	28.500	305.476
13 „ 1921	128.348	128.537	341.862	28.500	309.433
5 Mei 1920	112.520	111.116	343.054	28.500	322.455
7 Mei 1919	85.927	76.782	347.240	28.500	330.094
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekkingsperc. ¹⁾
4 Mei '21	61.667	79.778	15.438	125.370	17.279	12,30
27 Apr. '21	54.627	86.041	15.292	125.968	18.288	12,90
20 „ '21	32.767	94.085	19.219	108.439	18.519	14,50
13 „ '21	32.210	99.693	18.316	114.124	18.261	13,80
5 Mei '20	55.310	79.691	20.650	116.516	19.854	14,50
7 Mei '19	49.453	79.477	23.692	115.161	27.595	19,88
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 ³ / ₈

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehenskassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekkingsperc. ¹⁾
30 Apr. '21	1.100.436	1.091.579	24.149.059	70.839.725	36
23 „ '21	1.100.467	1.091.583	23.630.632	68.379.152	36
15 „ '21	1.099.788	1.091.598	23.143.827	68.736.150	35
7 „ '21	1.100.163	1.091.602	22.941.114	69.235.201	35
30 Apr. '20	1.094.756	1.077.644	15.192.722	47.939.649	34
30 Apr. '19	1.776.690	1.755.868	7.277.308	26.628.121	34
23 Juli '14	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
30 Apr. 1921	60.893.729	20.855.989	33.750.800	24.087.400
23 „ 1921	54.020.794	15.945.450	33.248.500	23.567.900
15 „ 1921	59.252.063	20.436.489	32.958.900	23.083.800
7 „ 1921	57.159.128	17.449.975	33.003.800	22.882.100
30 Apr. 1920	41.994.737	16.498.909	29.049.500	15.153.800
30 Apr. 1919	31.552.664	14.537.274	18.558.200	7.268.600
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Data	Metaal en buitenl. goudwissels	Disc. en beleeningen	Bijz. schuld Oostenrijk en Hongarije	Bankbiljetten	Rek. Crt. saldi
15 Nov. '20	325.730	37.782.521	32.954.000	74.121.378	9.497.833
31 Oct. '20	321.121	36.474.610	32.954.000	72.902.605	9.930.245
7 Feb. '20	290.428	19.251.400	32.954.000	56.294.022	6.057.646
31 Jan. '20	291.083	19.162.543	32.954.000	56.772.802	6.220.536
15 Nov. '19	325.097	14.742.052	32.954.000	50.582.595	7.235.850
23 Juli '14	1.589.267	954.356	—	2.159.759	291.270

¹⁾ waarvan 222.669 goud, 46.598 buitenlandse goudwissels en 56.463 munt en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. voorsch. a/d. Staat
6 Mei '21	5.517.858	1.948.367	271.640	659.256	26.700.000
28 Apr. '21	5.514.735	1.948.367	271.386	655.841	26.000.000
21 „ '21	5.508.534	1.948.367	271.268	648.746	26.200.000
14 „ '21	5.505.145	1.948.367	270.301	644.404	26.250.000
6 Mei '20	5.686.566	1.978.278	242.577	670.630	25.900.000
8 Mei '19	5.547.736	1.978.278	308.624	813.336	23.200.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
	3.047.968	126.722	2.156.980	38.832.839	3.087.147	27.570
2.883.548	137.860	2.166.969	38.211.184	2.946.379	71.540	
2.655.590	162.418	2.192.422	38.282.514	2.857.762	39.376	
2.795.672	192.034	2.196.082	38.528.892	2.940.631	38.610	
2.028.180	555.801	1.829.806	36.249.345	3.423.368	59.948	
894.942	886.540	1.233.430	34.429.667	3.433.379	62.105	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleening van buitenl. vorder.	Beleening van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleening	Circulatie	Rek. Crt. partit.
4 Mei '21	333.545	84.653	480.000	836.865	6.173.739	486.886
28 Apr. '21	333.528	84.653	480.000	817.345	6.105.858	535.327
21 „ '21	334.426	84.653	480.000	811.315	6.082.815	509.295
14 „ '21	331.148	84.653	480.000	823.295	6.094.001	469.802
6 Mei '20	360.483	84.803	480.000	828.326	5.087.943	1.249.913

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad.			Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes	In het buitenland		
8 Apr. '21	2.264.010	1.446.627	—	217.824	2.893.964
1 „ '21	2.246.439	1.449.164	—	214.792	2.908.153
25 Mrt. '21	2.210.765	1.408.892	—	211.212	2.930.729
18 „ '21	2.206.039	1.425.536	—	209.250	2.962.880
9 Apr. '20	1.957.490	1.292.868	112.781	129.816	3.080.217
11 Apr. '19	2.142.880	1.197.522	—	69.109	2.548.588

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dekkingsperc. ¹⁾	Percent. Gouddekking circ. ²⁾
8 Apr. '21	2.258.359	1.745.316	101.226	53,5	64,7
1 „ '21	2.337.086	1.789.233	101.137	52,4	63,1
25 Mrt. '21	2.409.704	1.840.887	101.113	50,8	60,7
18 „ '21	2.347.699	1.774.635	101.058	51,0	60,6
9 Apr. '20	2.789.779	2.535.754	91.160	43,3	48,0
11 Apr. '19	2.186.514	2.414.299	81.750	51,1	62,4

¹⁾ Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's. ²⁾ Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
1 Apr. '21	823	12.558.939	1.263.106	13.521.565	2.925.227
25 Mrt. '21	823	12.598.819	1.259.573	13.446.812	2.932.472
18 „ '21	824	12.654.481	1.252.032	13.649.792	2.926.448
11 „ '21	824	15.976.114	1.302.232	13.486.100	2.910.392
2 Apr. '20	811	17.034.529	1.436.756	14.306.075	2.586.610
4 Apr. '19	772	14.080.812	1.267.458	12.236.321	1.686.693

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 9 Mei 1921.

De jongste week is verstreken onder de impressie van de éischen, door de Entente ten opzichte der Duitse schadeloosstelling ingediend. In zooverre heeft de bespreking tusschen de heeren Briand en Lloyd George vrucht gedragen, dat althans bereikt is geworden een opschorting van de bezetting van het Ruhrgebied, ten minste tot den 12den Mei. Het valt natuurlijk niet te voorzien, of het antwoord van Duitschland zoodanig zal zijn, dat voorloopig de bezetting achterwege zal kunnen blijven, met andere woorden, of door Duitschland geheel en al zal worden toegegeven aan alle verlangens der Entente-staatslieden, doch wel is het vrij zeker, dat, zelfs indien dit geschiedt, binnen korteren of langeren tijd wel een tekortkoming zal worden geconstateerd, waardoor dan toch de bezetting zal moeten doorgaan. Het is begrijpelijk, dat onder deze sombere vooruitzichten de stemming aan de beurs te Berlijn niet opgewekt te noemen is geweest. Hoe het naaste verloop ook zal zijn, dit staat in ieder geval vast, dat Duitschland geweldige bedragen zal hebben op te brengen, waardoor het nog lange jaren zal worden geplaatst in de rij der volkeren, die er niet aan kunnen denken, zich een wereldpositie te veroveren. De belastingen zullen tot een geweldige hoogte opgevoerd moeten worden en dit zal natuurlijk weer drukkend werken ten opzichte van de expansiemogelijkheid op internationaal-economisch gebied.

Dat dit sterk wordt gevoeld in de kringen der ernstige zakenmensen en derhalve ook ter beurze, wordt wel bezeten door het feit, dat de opstand in Opper-Silezië, noch de uitspraak van Tirol ten gunste van aansluiting bij Duitschland, eenigerlei enthousiasme te voorschijn heeft geroepen. Toch zou in meer normale tijden een beweging, als thans in Opper-Silezië is aangevangen, zijn aangegrepen tot een krachtige hausse aan de beurs, waar de ongeduldige Poolsche agitatoren kans hebben door hunne voorbarige actie veel van hun goede kansen te bederven. Thans echter heeft de beurs hierop nauwelijks gereageerd; eerder was een ongeanimeerde tendens op te merken, daar het Duitse economische leven in den laatsten tijd nauwe betrekkingen met Polen had aangeknoopt en bovendien de speculatie sterk geëngageerd was bij Poolsche Marken, die dan ook een gevoelige reactie te aanschouwen hebben gegeven. Overigens kan toch niet worden gezegd, dat de beurs gedeceerd flauw is geweest; eerder was een lusteloze stemming overheerschend, met eenigszins teruglopende koersen en met uiterst geringe omzettingen.

Te Weenen heeft de beurs zich, na de sterke daling van eenigen tijd geleden, vrij spoedig weer hersteld. Daar zich de Kronenkoers in het buitenland niet heeft kunnen verheffen, waren de buitenlandsche deviezen in Weenen reeds spoedig weer op hun hoogtepunt aangekomen, waardoor de beurs gunstig beïnvloed werd. Toch was de koersverheffing over de geheele lijst niet gelijkmatig. Bankaandeelen, die in het centrum der belangstelling hebben gestaan, toen de nieuwe emissies der betrokken instellingen aan de markt kwamen, stonden thans onder vrij grooten druk, daar een groot deel der nieuw uitgegeven aandeelelen niet geclasseerd schijnt te zijn. Een uitzondering vormden hier aandeelelen in Hongaarsche banken, doch dit moet alleen worden toegeschreven aan de spronggewijze verbetering der Hongaarsche valuta. Hierdoor waren ook alle overige Hongaarsche waarden sterk gevraagd. Sterke koersverbeteringen konden aandeelelen in cement-ondernemingen aantoonen, daar men te Weenen, in verband met de iets gunstiger steenkool-voorziening, ook op grootere werkzaamheden in het bouwbedrijf rekent. Toch heeft de markt als geheel veel van haar vroeger élan verloren; de grond-oorzaak toch van de scherpe daling van eenige weken geleden, de geldschaarschte, is blijven bestaan. Ook het wantrouwen ten opzichte van veel pas opgerichte commissie-huizen is eerder sterker dan zwakker geworden.

Te Londen is de beurs buitengewoon stil geweest, doch in geen geval kon de tendens flauw worden genoemd. Ondanks de geweldige moeilijkheden, die dag aan dag grooter worden en ontstaan uit de staking der mijnwerkers, ondanks de herhaaldelijk meer om zich heen grijpende sluiting van verschillende bedrijven door het geheele land, blijft de stemming aan de Londensche beurs vol vertrouwen. Verschillende oorzaken kunnen hiervoor opgesomd worden. In de eerste plaats is de uitwerking van het nieuwe budget nog zeer gunstig. Weliswaar worden de hoge belastingen niet afgeschaft, doch het wordt in alle handelskringen buitengewoon goed opgenomen, dat althans geen nieuwe belastingen noodig zijn en dat de oorlogswinstbelasting thans voor goed tot het verleden behoort. Hierbij komt een lichte verbetering in de prijzen van alle

stapel-artikelen, aarzeland nog weliswaar, doch tot nu toe niet gevolgd door een nieuwe inzinking. Vooral ten opzichte van rubber doet zich deze verbetering gevoelen. En ten slotte is het kalme verloop van het mijnwerkersgeschil een factor van geruststelling. Men is er zich allerwegen wel van bewust, dat het ten slotte tot groote concessies zal moeten komen, doch aan den anderen kant heeft het verloop van den ganschen strijd bewezen, dat de Engelsche arbeiders-wereld in het algemeen niet aangetast is door den communistischen bacil, die zoovele landen in het continent en ook een deel der Engelsche arbeiderswereld teistert.

Te Parijs is de stemming bij voortduring uitermate vast gebleven. Alom in den lande is men over het algemeen ingenomen met de resultaten, op de jongste conferentie te Londen behaald, al zijn er natuurlijk protesten van links en van rechts opgegaan, de eerste, omdat men h.i. te ver, de laatste, wijl men niet ver genoeg ging in de kwestie der bezetting van het Ruhrgebied. Inmiddels zijn de cijfers van de Fransche handelsbalans voortdurend vooruitgaande; zienderoogen vermindert het madeelig saldo, terwijl inmiddels arbeidsmoeilijkheden in eenigszins beteekenende mate niet voorkomen. In verband met één en ander is de stand der Fransche valuta in de laatste dagen sterk gestegen, hetgeen de z.g. valuta-waarden, in het bijzonder aandeelelen Koninklijke Petroleum Maatschappij, wel eenigszins heeft doen reageeren, doch dat op het gansche markt-aspect toch een zeer gunstige werking heeft uitgeoefend.

Te New York is de handel ter beurze sterk opgeleefd. Dagen met omzetten van meer dan een millioen shares zijn thans geen uitzondering meer en in verband hiermede is het koerspeil vrij sterk gemonteerd. Het spreekt vanzelf, dat in de eerste plaats industrieele waarden hiervan konden profiteren, ondanks het feit, dat de Steeltrust, de toon-aangevende organisatie in het bedrijfsleven, heeft moeten besluiten tot verlaging der loonen ter handhaving van het dividend op de preferente aandeelelen. Doch ook spoorweg-shares konden in de algemeene verbetering deelen en dit is wel een bewijs voor het zuiver speculatieve karakter der tegenwoordige opgaande beweging te New York. Want voor de spoorweg-systemen bestaat nog niet de minste kans op verbetering; nog steeds gaat een overgroot deel der inkomsten weg aan loonen en salarissen en de toestemming tot verhooging der vracht-tarieven is zeer problematiek. Ook hier is ontslag van arbeiders of verlaging van loonen aan de orde van den dag en de kans, dat het hierdoor tot moeilijkheden zal komen, is zeer groot geworden. Reeds hebben sommige groepen in het scheepvaart-bedrijf te kennen gegeven geen genoegen te nemen met lagere salarissen. Ondanks dit alles is de tendens zeer opgewekt gebleven, waaraan voor een groot deel de invloed van de hoogere prijzen voor verschillende artikelen ten grondslag ligt.

Te onzent heeft de markt voor staatsfondsen weinig variatie te aanschouwen gegeven. Eerder was er wat aanbod te constateeren, hetgeen wellicht voor een deel uit ruilingen tegen nieuw aangeboden obligaties is voortgekomen. Voor deze laatste bestaat op het oogenblik veel belangstelling; meer echter nog voor de 7 pCt. soorten der oude emissies. Deze konden bijna alle flink monteeren; ook de 7 pCt. leening der Gemeente Amsterdam, die thans geheel geclasseerd is, vond ongeveer 2 pCt. boven pari nog grif koopers.

Buitenlandsche soorten kwamen niet in aanmerking; met uitzondering van Mexicaansche waarden bestond bijna geen handel in deze afdeling ter beurze.

		3 Mei.	6 Mei.	9 Mei.	Rijzing of daling.
5	% Ned. W. Sch. 1918	88 ¹ / ₄	88 ⁹ / ₁₆	89	+ ¹ / ₄
4 ¹ / ₂	% " " " 1916	89	88 ¹ / ₂	87 ⁵ / ₈	+ ¹ / ₈
4	% " " " 1916	79 ³ / ₄	78 ³ / ₄	79 ³ / ₄	
3 ¹ / ₂	% " " "	68 ¹ / ₂	69 ¹ / ₄	68 ³ / ₄	+ ¹ / ₄
3	% " " "	59	59 ¹ / ₄	58	- 1
2 ¹ / ₂	% Cert. N. W. S.	50 ¹ / ₈	49 ³ / ₄	48 ¹ / ₂	- ³ / ₈
5	% Oost-Indië 1915	91 ¹ / ₄	91	90 ⁷ / ₈	- ³ / ₈
6	% " " 1919	94 ¹⁵ / ₁₆	94 ¹⁵ / ₁₆	94 ¹⁵ / ₁₆	
4	% Oostenr. Kronenrente	3 ⁵ / ₁₀	3 ⁷ / ₁₀	3 ¹ / ₈	+ ³ / ₁₆
5	% Rusland 1906	7 ¹³ / ₁₀	7 ³ / ₄	7 ⁷ / ₈	+ ¹ / ₁₀
4	% Rusl. bij Hope & Co.	7 ⁹ / ₁₆	8	7 ¹¹ / ₁₆	+ ¹ / ₈
4 ¹ / ₂	% China Goud 1898	62 ⁷ / ₈	62 ⁷ / ₈	62 ⁷ / ₈	
4	% Japan 1899	53	53	53	
4	% Argentinië Buitenl..	53 ³ / ₄	53 ⁷ / ₈	53 ⁷ / ₈	+ ¹ / ₈
5	% Brazilië 1895	51 ¹ / ₂	51 ¹ / ₂	51 ¹ / ₂	
7	% Staatsspoor	104 ³ / ₈	104 ³ / ₈	104 ³ / ₈	+ ³ / ₈
7	% Amsterdam	101 ³ / ₄	102	102	+ ¹ / ₄

Daarentegen heeft de *aandeelelen-markt* een vrij nerveus verloop gehad. In de eerste plaats werd de aandacht weder gevestigd op Petroleum-waarden, die echter niet zoo sterk

fluctueerden, als de vorige week het geval is geweest. Weliswaar was het buitenland nog kooper, doch op de verhoogde prijzen bleek ons publiek eerder tot afgifte geneigd, zoodat hiervan eenige druk op het koerspeil werd uitgeoefend. Zoo kwam het, dat per saldo het niveau slechts geringe variaties heeft aangetoond, althans voor het hoofdfonds. Voor aandeelen Geconsolideerde Hollandsche Petroleum bestond wat meer belangstelling, doch de verhoogde koers kon niet geheel behouden blijven, toen tegen het slot der berichtperiode geruchten binnenkwamen omtrent moeilijkheden bij de mobilisatie van de jongste lichte in Frankrijk en dientengevolge ook de Fransche valuta gevoelig terugliep. Hoewel deze geruchten nog niet bevestigd zijn, hadden zij toch invloed op de geheele petroleummarkt en deze afdeling sloot dan ook in eenigszins gedrukte stemming, hoewel niet op veel lagere koersen.

Voor de suikermarkt is gedurende de achter ons liggende week een flinke verbetering ingetreden. Ongeacht de steeds voortgezette daling van Cuba-suiker, ongeacht ook het uitblijven van verdere afdoeningsberichten uit Indië, of, later, meldingen omtrent verkoopen tot lagen prijs, was de tendens voor de betrokken waarden hier ter bezure bijna doorlopend vast. Wel waren eenige inzinkingen te constateeren, doch de contramine-partij, die een vrij grooten omvang aan onze markt heeft aangenomen, zorgde iederen keer voor den noodigen steun. Zoo kon de afdeling de week dan ook verlaten in vaste houding en op hooger niveau.

Zeer krachtige verbetering hebben sommige Rubberfondsen ondergaan. In de eerste plaats was hiervan de oorzaak de, zij het slechts geringe, verbetering van het ruwe product; in de tweede plaats echter kan als oorzaak worden aangemerkt de hogere prijs van koffie, welk artikel voor zeer vele rubber-ondernemingen een waardevolle tusschenplanting vormt. Echter schijnt ook hier de prijsverheffing wat te hard van stapel te zijn gelopen; althans tegen het slot der berichtweek moesten de meeste koersen weder eenigszins reageeren.

Een omvangrijke handel is ontstaan in claims en aandeelen der Deli-Maatschappij. Deze aandeelen hebben slechts weinig te lijden gehad van de aankondiging der kapitaaluitbreiding; er bestond veel animo voor de claims, zoodat verwacht mag worden, dat de emissie een volkomen succes zal worden. De overige aandeelen in deze rubriek waren eenigszins verdeeld, doch over het algemeen vast gestemd.

	3 Mei.	6 Mei.	9 Mei.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	178	179	179 1/2	+ 1 1/2
Koloniale Bank	188	179 3/4	188 1/2	+ 1/2
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	182	177 7/8	181 3/4	+ 1/4
Rotterd. Bankvereniging	117 3/4	118 1/2	118 1/2	+ 3/4
Amst. Superfosfaatfabriek	122	121 3/4	123	+ 1
Van Berkel's Patent	104	108	107 7/8	+ 3 7/8
Insulinde Oliefabriek	56	55	62	+ 6
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand.	89 1/8	89 1/2	89 3/8	+ 1/2
Hollandia Melkproducten	201	201	201	
Philips' Gloeilampenfabriek	310	310	324	+ 14
R. S. Stokvis & Zonen	578	578	578	
Vereenigde Blikfabrieken	97 3/8	98	100	+ 2 3/8
Compania Mercantil Argent.	150	149	147 5/8	- 2 3/8
Cultuur-Mij. d. Vorstenland	200	192 3/4	205	+ 5
Handelsver. Amsterdam	421 1/2	405 1/2	429	+ 7 1/2
Holl. Transatl. Handelsver.	40	40	44	+ 4
Linde Teves & Stokvis	119 3/4	120 1/2	122	+ 2 1/4
Van Nierop & Co's Handel-Mij.	72 1/2	74 7/8	77	+ 4 1/2
Tels & Co's Handel-Mij.	65	67 1/2	70 1/2	+ 5 1/2
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	213 1/2	211 3/4	217 3/8	+ 3 7/8
Kon. Petroleum-Mij.	582 3/4	584	581 1/2	- 1 1/4
Orion Petroleum-Mij.				
Afgest. Aand.	49 3/4	49 1/2	48 7/8	- 7/8
Steaua Romana Petroleum				
Mij. Afgest. Aand.	66	66	66	
Amsterdam-Rubber-Mij.	109 1/2	107	111 1/2	+ 2
Nederl.-Rubber-Mij.	56	52	56	
Oost-Java-Rubber-Mij.	175	177 1/2	188	+ 13
Deli-Batavia	450	440	427	- 23
Deli-Maatschappij	488	406*	406	- 82*
Medan-Tabak-Maatschappij	326	325	325	- 1
Senembah-Maatschappij	600	600	605	+ 5

*) Ex claim.

Scheepvaart-aandeelen bleven op één hoogte met geringen handel. Het aanbod echter was zeer beperkt.

	3 Mei.	6 Mei.	9 Mei.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	262	242*	239 1/2	- 22 1/2*
" " "gem.eig.	235	233 1/4	233	- 2
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij.	115	115	115	

	3 Mei.	6 Mei.	9 Mei.	Rijzing of daling.
Hollandsche Stoomboot-Mij.	95	95	95	
Java-China-Japan-Lijn	147	149	151 1/2	+ 4 1/2
Kon. Hollandsche Lloyd	83 3/4	79 1/2	79 3/8	- 4 3/8
Kon. Ned. Stoomb.-Mij.	126 1/2	128	128	+ 1 1/2
Koninkl.-Paketaart Mij.	133	129 1/2	133 1/2	+ 1/2
Maatschappij Zeevaart	111	107 3/4	107 3/4	- 3 1/4
Nederl. Scheepvaart-Unie	161	161 3/4	165	+ 4
Niëvelt Goudriaan	250	230	233	- 17
Rotterdamsche Lloyd	160 3/8	164	168 1/4	+ 7 7/8
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg”	106	106	106	
" " „Nederland”	198 1/2	195 1/2	199	+ 1/2
" " „Noordzee”	42 3/4	40 1/2	41	- 1 3/4
" " „Oostzee”	100	110	110	+ 10

*) Ex div.

De Amerikaansche markt was vast gestemd voor enkele kleine spoorwegshares; voor de rest waren de omzettingen gering, doch de ondergrond vast.

	3 Mei.	6 Mei.	9 Mei.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry	151 1/2	151 1/2	150	- 1 1/2
Anaconda Copper	94	95	93 1/2	- 1/2
Un. States Steel Corp.	96 7/16	96 15/16	96 3/4	+ 3/16
Atchison Topeka	93	94 5/8	94 5/8	+ 1 5/8
Southern Pacific	88	86 1/2	86 1/2	- 1 1/2
Union Pacific	132 1/2	132 1/2	134 1/4	+ 1 3/4
Int. Merc. Marine orig. Com.	18 1/16	17 3/8	17 7/8	- 3/16
" " " „ pref.s.	63 1/16	63 1/4	67 3/4	+ 4 1/16

De geldmarkt is iets stroeover geworden; prolongatie ten slotte 4 1/2 pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

Tarwe. In de afgelopen week waren alle tarwemarkten vast gestemd. In Noord-Amerika gingen de prijzen dagelijks omhoog. Zoo noteerde Mei te Chicago op 2 Mei 134 1/4 en op 6 Mei 148 1/4, terwijl de Juli-termijn in hetzelfde tijdsverloop van 109 tot 117 opliep. Sedert dien is de markt weder aanzienlijk gevallen en op 9 Mei zijn de slotnoteringen resp. 138 1/4 en 113 1/2. Een bepaalde reden voor de aanzienlijke prijsstijging was er niet. De zichtbare voorraad vermindert geleidelijk van week tot week, doch dit is geheel normaal in dezen tijd van het jaar. Over de oogsten niet anders dan goede berichten. Slechts een heel klein percentage van de wintertarwe heeft men moeten omploegen. De schattingen van de oogst van wintertarwe varieeren van 625 tot 645 miljoen bushels. Indien men deze cijfers vergelijkt met de 577 miljoen bushels, die verleden jaar geogst werden, dan bestaat er nog geen nood voor een tekort aan tarwe, zelfs als men in aanmerking neemt, dat de vermindering van met zomertarwe bebouwde oppervlakte ongeveer 10 pCt. bedraagt. Ook de prijzen in La Plata toonden eene aanmerkelijke verhooging, die op den 9den eveneens grootendeels weder verloren ging. Het weder was over het algemeen te nat en belemmerde den aanvoer van tarwe. De verschepingen zijn nog matig en zeer aanzienlijk minder dan het vorig jaar. Sedert 1 Januari is er nog niet het 3e gedeelte verscheept als in de overeenkomstige periode verleden jaar. De Engelsche Regeering heeft een belangrijke hoeveelheid van haar voorraad verkocht, aangezien de vraag voor onmiddellijke levering goed was en de aanvoeren van vrije tarwe slechts gering waren. De totale verschepingen van alle landen waren de vorige week buitengewoon groot en ten gevolge daarvan is ook de stoomende hoeveelheid aanzienlijk vermeerderd. In de nieuwe oogstpositie van Noord-Amerikaansche tarwe worden regelmatig zaken gedaan. De prijzen zijn in verhouding zeer laag en het is natuurlijk de vraag of de zeer goede vooruitzichten betreffende de verschillende oogsten niet over-verdisconteerd zijn. De prijzen in Europa werden ook eenigszins beïnvloed door hogere vracht van La Plata, terwijl bovendien de werkstaking van Noord-Amerikaansche zeelieden de hoeveelheid tonnages, die tusschen Noord-Amerika en Europa beschikbaar is, aanmerkelijk verminderde. Toch is 'er, wat het Continent betreft, nog geen te kort aan ruimte en ten slotte zijn de noteringen ook voor La Plata wederom wat gemakkelijker.

Het aanbod van maïs blijft zeer ruim. Reeds verschillende ladingen maïs van de nieuwe oogst werden in Argentinië afgeladen. De vraag hiervoor is betrekkelijk gering geweest, aangezien de koopers eenigszins angstig zijn de zooveel hogere prijzen te betalen, die daarvoor gevorderd worden. In vergelijking met latere aflading, vooral naar het Continent en in het bijzonder naar Holland, zijn de verschepingen van Amerikaansche maïs zeer belangrijk. Deze maïs is voor spoedige levering nog niet aanmerkelijk

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Mei	Mais Mei	Lijnzaad Mei
7 Mei '21	141 1/2	59 3/8	36 3/8	16,15 ³⁾	7,40 ³⁾	15,55 ³⁾
30 Apr. '21	131	57	38	16	7,80	14,65
7 Mei '20	226	191 3/4	105 3/4	23,65 ³⁾	11,60 ³⁾	29,10 ³⁾
7 Mei '19	226	166 1/2	67 3/4	11,15 ³⁾	5,70 ³⁾	21,80 ³⁾
7 Mei '18	220	127 3/8	72 7/8	12,50	5,15	24,25
20 Juli '14	82 ¹⁾	56 3/8 ¹⁾	36 1/2 ¹⁾	9,40 ³⁾	5,38 ³⁾	13,70 ³⁾

¹⁾ per Dec. ²⁾ per Sept. ³⁾ per Juni.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	9 Mei 1921	2 Mei 1921	9 Mei 1920
Tarwe*	20,50	20,—	39,75
Rogge (No. 2 Western) ¹⁾	21,—	21,—	31,50
Mais (La Plata)	255,—	250,—	409,—
Gerst (48 lb. malting) .. ²⁾	265,—	265,—	525,—
Haver (38 lb. white cl.) .. ¹⁾	15,—	15,50	22,—
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) ³⁾	145,—	152,50	215,—
Lijnzaad (La Plata).... ⁴⁾	320,—	320,—	870,—

¹⁾ p. 100 K.G. ²⁾ p. 2000 K.G. ³⁾ p. 1000 K.G. ⁴⁾ per 1960 K.G. *) Hard/Red Winter Wheat nr. 2.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	2 Mei/7 Mei 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tijdvak 1920	2 Mei/7 Mei 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tijdvak 1920	1921	1920
Tarwe	4.437	338.974	62.608	—	7.111	56.078	346.085	118.686
Rogge	5.411	46.311	205	—	—	135	46.311	340
Boekweit	—	2.792	2.500	—	500	772	3.292	3.272
Mais	4.325	300.231	103.286	1.957	32.717	18.924	332.948	122.210
Gerst	4.634	91.634	5.252	182	3.115	120	94.749	5.372
Haver	608	9.661	13.444	—	430	—	10.091	13.444
Lijnzaad	400	65.126	12.631	—	37.374	2.424	102.500	15.055
Lijnkoek	369	54.086	20.858	421	9.296	1.406	63.452	22.264
Tarwemeel	317	8.994	5.784	—	1.070	—	10.064	5.784
Andere meelsoorten	115	13.200	3.228	440	1.089	100	14.289	3.328

goedkoopere dan Argentijnsche of Donau-mais, doch voor latere aflading is Argentijnsche mais wederom de goedkoopste, zoodat zonder twijfel dezen zomer weder groote zaken in dit artikel tot stand zullen komen.

In de prijzen van gerst en haver is weinig verandering. In beide artikelen kwamen regelmatig zaken tot stand, doch van groote afmeting waren zij niet. Bij gebrek aan aanbod was de markt voor rogge voortdurend vast, doch de vraag vermindert op de hooge prijzen, zoodat slechts weinig zaken tot stand kwamen.

De lijnzaadmarkt had een zeer vast verloop; zoowel op het Continent als in Engeland werden dagelijks hoogere prijzen betaald, terwijl in verband daarmee de prijzen voor olie dagelijks hooger afkwamen. Ook in dit artikel vond eene reactie plaats.

Nederland. In de afgelopen week werden regelmatig zaken in tarwe gedaan, ofschoon op de verhoogingen de koopers zich over het algemeen terughoudend toonden. Daar ten gevolge van de dispariteit tusschen de prijzen hier en in Amerika den laatsten tijd zeer weinig mais was afgeladen, waren de houders van het nog resterende in staat de prijzen voor dadelijke levering zeer hoog op te drijven. In verband daarmee ontstond er ook veel belangstelling voor de allereerste afladingen, waarin belangrijke zaken tot stand kwamen.

La Plata mais werd ruimer aangeboden, doch vond slechts geringe attentie.

In gerst en haver kwamen slechts enkele zaken tot stand. In lijnzaad werden dagelijks belangrijke hoeveelheden gehandeld. De onverkochte voorraad is zoo goed als geruimd en niet alleen stoomende partijen doch ook partijen op aflading werden tot stijgende prijzen gehandeld.

SUIKER.

Terwijl het in het begin der afgelopen week er naar uitzag alsof de daling van suikerprijzen in Amerika verdere vorderingen zoude maken, toonde de markt aldaar in de laatste dagen meer weerstandsvermogen en konden de prijzen zich ietwat herstellen. De handel bleef weliswaar tot kleine omzetten beperkt: Spot centrifugals bleven met 4,89 c. genoteerd, terwijl de noteeringen op termijn thans luiden: 3,98 voor Juli, 4,03 voor September, 3,94 voor October en 3,86 voor November. Er werden eenige exportzaken naar Europa in American Granulated afgesloten.

Op Java verlaagde de Producenten Trust hare verkooplimites van superieur uit den nieuwen oogst tot f 17,—, van suiker No. 16 en hooger, tot f 15 1/2, en van Muscovados tot f 15 1/2, hetgeen tot dusver echter niet tot verkoopen leidde. Gezien de tegenwoordige onzekere politieke en economische omstandigheden kwam deze verlaging wel op een bijzonder ongeschikt oogenblik en was dan ook het natuurlijk gevolg daarvan, dat tweede hands houders bang werden en thans beneden de Trustprijzen aanbieden. Britsch-Indië kocht het een en ander voor vroegen afscheep van speculanten op de verlaagde prijsbasis.

De markten in Londen en Nederland ondervonden den invloed van de prijsdaling in Java. Aan het einde der week werd loco Javasuiker te Amsterdam tot f 38 1/2 tevergeefs aangeboden, terwijl binnenlandsche kristalsuiker ook tot den verlaagden prijs van f 40,— niet met Amerikaansche Granulated op de Europeesche markt kan concurreren.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per loopende maand	Londen		New York 96 p Ct. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	Amer. Granulated c. l. f.	
		White Java f.o.b. per Juli/Aug.	Sh. April/Mei	
4 Mei '21	—	Sh. 70/—	Sh. 22/—	\$ cts. 5,25
27 Apr. '21	—	69/10 1/2	27/—	4,89
4 Mei '20	—	84/—	96/—	19,56
4 Mei '19	—	64/9	32/—	7,28
11 Juli '14	—	—	—	3,26

KATOEN.

Noteering voor Loco-Katoen. (Middling Uplands).

	9 Mei '21	2 Mei '21	25 Apr. '21	10 Mei '20	9 Mei '19
New York voor Middling ..	12,95 c	12,90 c	12,20 c	41,30 c	29,10 c
New Orleans voor Middling	11,88 c	11,50 c	11,25 c	40,25 c	27,63 c
Liverpool voor Fy Middling	8,36 ¹⁾	8,03 d	8,10 d	27,87 d	17,79 d

¹⁾ 6 Mei 1921.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '20 tot 6 Mei '21	Overeenkomstige perioden	
		1919-1920	1918-1919
Ontvangsten Gulf-Havens..	4252	3955	3122
" Atlant. Havens	1293	2833	1957
Uitvoer naar Gr. Brittannië	1375	2774	1830
" " 't Vasteland.	2798	2868	2153
" " Japan etc...			

Voorraden in duizendtallen	6 Mei '21	7 Mei '20	9 Mei '19
Amerik. havens.....	1493	1147	1209
Binnenland.....	1472	1078	1345
New York	130	40	98
New Orleans	400	337	393
Liverpool	986	1199	553

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons,
Manchester, d.d. 27 April 1921.

Niettegenstaande de groote moeilijkheden in de industrie, hebben prijzen van Amerikaansche katoen zich gehandhaafd en zijn per saldo zelfs iets hooger dan een week geleden. Houders in Amerika kunnen weer gemakkelijker financieelen steun verkrijgen, doch verwacht men toch geen rijzing van beteekenis voordat de aanplant van het komend seizoen werkelijk bekend wordt en ook het verbruik weer wat toeneemt. Naar Egyptische katoen bestaat wat meer vraag, doch prijzen zijn onveranderd.

De vraag naar Amerikaansche garens voor binnenlandsch gebruik blijft vrij levendig en zou nog beter zijn, indien het voor de weverijen slechts mogelijk was om steenkolen te verkrijgen. Men verwacht dan ook wel, dat de industrie weer wat opleeft, zoodra de kolenstaking geëindigd is. De vraag naar garens is ook vrij bevredigend voor export, speciaal in bundels voor Indië. Calcutta heeft nog al 40er en 44er gekocht, terwijl Madras orders zendt in gewone 40er en ook Bombay zoowel 30er als 40er getwijnd en enkel koopt en er bovendien nog veel aanvragen aan de markt zijn. Bovendien koopen de ververijen in Glasgow ook, waarschijnlijk voor de Indische markt. Van het waste land bestaat weinig belangstelling en spinnerijen, zoowel van Amerikaansche en Egyptische garens kunnen van die markten weer goed orders gebruiken. Prijzen zijn over het algemeen iets vaster, speciaal voor die soorten, die geregeld voor Indië worden gekocht.

Hoewel de doekmarkt den natuurlijke invloed van de kolenstaking ondervindt, blijft de stemming zeer vast. De mailberichten van Indië en speciaal van Calcutta vermelden een verbetering in de vraag en men bemerkt dit ook wel aan de aanvragen, die zich niet alleen beperken tot dhooties, ruwe shirts en gebleekte goederen, doch ook voor alle soorten gedrukte en geverfde goederen. Er is ook weer beter nieuws uit China, hoewel voor deze markt nog slechts weinig gedaan is.

De algemeene stemming op de beurs is zeker verbeterd en men verwacht wel, dat zaken verder zullen opleven, zoodra de kolenstaking voorbij is.

Manchester, d.d. 4 Mei 1921.

Prijzen van Amerikaansche katoen zijn gedurende de week weinig veranderd en hebben zich goed kunnen handhaven. De verkoopen zijn nog al belangrijk geweest en men heeft thans meer belangstelling voor den nieuwen aanplant, die in de Vereenigde Staten over het algemeen op circa 30 pCt. minder dan verleden jaar wordt geschat. De ontvangsten in de Amerikaansche havens zijn op het oogenblik 1½ miljoen balen minder dan verleden jaar. Naar Egyptische katoen bestaat weinig vraag en prijzen zijn wat lager, terwijl de ontvangsten in Alexandrië gedurende het seizoen 1½ miljoen cantars lager zijn dan verleden jaar.

Er is nog een goede vraag naar Amerikaansche garens voor binnenlandsch gebruik, hoewel de stakingsclausule nog verschillende zaken tegenhoudt en gelooft men algemeen, dat zaken zullen verbeteren, zoodra de kolenstaking over is. Inmiddels zijn er nog verdere orders geplaatst voor Calcutta en Madras in 40er en 44er mule en bestaat er ook eenige belangstelling voor Egyptische mediogarens. Over het algemeen zijn Egyptische garens verwaarloosd en dit heeft betrekking zoowel op enkele als ook op getwijnde garens.

De stemming op de doekmarkt is deze week onveranderd. Wel is deze over het algemeen wat vaster, doch er gaat minder om in verband met de kolenstaking, die thans meer invloed op de industrie uitoefent. Verschillende fabrieken, die anders wel „vol tijd” zouden willen werken, kunnen dit thans niet doen en fabrieken, die nog stil staan kunnen niet weer beginnen. De berichten van Indië zijn meer optimistisch en er heeft in Manchester een groote vergadering van Indische exporteurs plaats gehad, waarin met algemeene stemmen een besluit is genomen om de houding van de Indische handelaren te veroordeelen en er op aan te dringen, dat deze zonder verwijl aan hun verplichtingen voldoen. Men meent thans, dat op de overzeesche markten de toestanden niet zoo slecht zijn, als de handelaren wel willen doen gelooven en dat over het algemeen de voorraden daar gering zijn. Behalve de berichten van Indië, zijn er ook aanwijzingen, dat de andere markten wat beter zullen worden en men verwacht algemeen een opleving zoodra de industriële crisis voorbij is.

27 April 4 Mei Oost. koersen. 27 April 4 Mei
Liverpoolnoteeringen.

G.M. Texas 8,72 8,63 T.T. op Indië . . . 1/3 1/3 1/3
F.G.F. Sakellaridis 17,75 17,00 T.T. op Hongkong 2/7 2/6 1/2
G.F. No. 1 Oomra . . . 4,25 4,40 T.T. op Shanghai 3/4 3/3

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
7 Mei 1921	646.000	8.845	2.912.000	10.900	8 7/16
30 April 1921	590.000	8.845	2.867.000	10.800	8 9/8
23 „ 1921	558.000	8.570	2.790.000	10.600	8 7/8
7 Mei 1920	320.000	11.100	2.342.000	1)	16 2 3/32

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
7 Mei 1921	71.000	2.652.000	145.000	9.306.000
7 Mei 1920	38.000	2.168.000	22.000	3.815.000

1) Nominaal 15.000 tot 14.000.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 Mei 1921, in duizenden balen.

	1921	1920	1919	1918	1914
Voorraad in Europa . .	1.904	2.006	1.206	2.234	8.258
Stoomend { Brazilië . .	567	702	1.642	210	317
n. Europa { Oost-Indië . .	9	—	120	?	9
Ver. Staten	—	—	—	—	24
	2.480	2.708	2.968	2.444	8.608
Voorraad Ver. Staten	2.104	1.809	1.177	1.837	1.717
Stoomend { Brazilië . .	499	283	546	555	329
naar { Oost-Indië . .	?	?	?	?	26
Ver. Staten	—	—	—	—	—
	5.083	4.800	4.691	4.836	10.680
Voorraad in Rio	590	344	707	795	212
„ „ Santos . .	2.867	2.414	5.776	6.037	1.174
„ „ Bahia . .	40	23	35	83	58
Totaal	8.580	7.581	11.209	11.751	12.124
Op 1 April	8.687	8.174	11.799	12.131	12.617
	1920	1919	1918	1917	1913
Op 1 Juli	6.750	10.336	11.702	7.778	10.275

THEE.

(Opgave van den makelaar J. van Eck.)

Bericht van den afloop Theeveiling op 28 April 1921.

Aanbod in veiling bestond uit:

Heden:	
16403, 216/2, 20/4, 39/16 kn. Java thee	—
„ Sumatra thee	369
„ ex. voorg. veiling	—
16772, 216/2, 20/4, 39/16 kn. thee	60
„ teruggenomen	—
Totaal	16712, 216/2, 20/4, 39/16 kn. thee.
6 Mei 1920:	
16215 kn. Java thee	—
132 „ Sumatra thee	—
Totaal 16347 kn. thee	—
Aanbod 1 Januari j.l. tot heden:	idem 1920 idem 1919
6 veilingen	4 veilingen 3 veilingen
Java thee 108282 kn.	73263 kn. 29908 kn.
Sumatra thee 3384 „	5735 „ 5 „
Totaal	111666 kn. 78998 kn. 29913 kn.

De stemming was veel beter dan in voorgaande veilingen, prijzen voor vele theeën belangrijk hooger.

Voor prima blad was een zeer goede vraag en brachten deze theeën 10 cts. meer op dan in vorige veiling, vrij goede tot goede midden kwaliteiten vonden tot gemiddeld 5/6 cts. boven afloop vorige veiling grif koopers, voor ordinaar stelig blad was de vraag vrij gering doch ook deze soorten werden gedeeltelijk tot iets hogere prijzen afgedaan.

Mooie geelpuntige Gebroken Oranje Pecco's werden hooger betaald, goede midden kwaliteiten hadden een vaste markt met iets betere prijzen.

De prijzen voor ordinaar gruis, Dust en Fannings vrijwel onveranderd.

Volgende veiling zal plaats hebben op Donderdag 19 Mei e.k., aanbod circa 17500 kn. thee.

Amsterdam, 28 April.

KAPOK.

(Opgave van de Makelaars Gebrs. van der Vies, Amsterdam.)
Kapkostatistiek op 30 April 1921.

Importeurs:	Voorr. 1 Jan. 1921	Aanv. tot 30 Apr.	Verk. tot 30 April	Voorr. op 30 April
H. G. Th. Crone	507	2455	2427	535
Edgar & Co.	—	557	557	—
Van Eeghen & Co.	334	9190	8622	902
Hand. Venn. Maintz & Co.	—	3148	3148	—
Hoving & Beer	200	562	762	—
Internationale Prod. Cie.	1058	—	458	600
Landb. Mij. „Geboegan”..	—	120	120	—
Mendes De Jong & Co...	—	636	636	—
Mirandolle VouÛte & Co...	2253	8668	8214	2707
Ned. Mij. v. Overzeehandel	500	—	500	—
S. L. van Nierop & Co. ...	933	3327	3206	1054
W. Tengbergen & Co.....	—	350	350	—
VouÛte & Co.....	—	1200	1200	—
Weise & Co.....	270	4486	4730	26
Order.....	—	240	112	128
	6055	34939	35042	5952

RUBBER.

De markt verkeerde in het eerste gedeelte der afgelopen week in dezelfde lustelooze stemming die de markt reeds sedert geruimen tijd kenmerkt. Prijzen liepen verder terug en de allerlaagste noteringen, welke eind December golden, werden weder bereikt. Er ontstond echter meer kooplust en prijzen konden snel verbeteren tot ongeveer 10 cents boven de laagste notering.

De prijzen zijn: einde voorafgaande week:

Prima Crêpe loco	52 1/2 c.	57 c.
„ „ Juni	53 1/2 „	58 „
„ „ Juli/Sept.	56 1/2 „	61 „
Smoked Sheets loco	46 1/2 „	50 „
„ „ Juni	48 „	51 1/2 „
„ „ Juli/Sept.	50 „	53 „

9 Mei 1921.

COPRA.

De markt was deze week vast gestemd en er ging de meeste dagen veel om.

Consumenten blijven voortdurend kleinere partijen opnemen.

De noteringen zijn thans:

Java f.m.s., loco	f 36,—
„ „ Maart/Mei	„ 35,—
„ „ April/Juni	„ 34,50
„ „ Mei/Juli	„ 34,25
„ „ Juni/Augustus	„ 34,—

alles naar Holland/Hamburg.

Ned.-Ind./Straits f.m.s. naar Holland f 0,25 a f 0,50 lager.
9 Mei 1921.

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.

De exotische markt blijft vast op bestaande prijzen en van enkele soorten een fractie hooger. Er worden van La Plata geen aanzienlijke verkoopen gemeld. Liebig verkocht 4600 huiden, Januari-slachting, naar Zweden, op basis van 9/8 d. en zijn er vermoedelijk nog voor dien prijs te koop.

In het algemeen zijn er weinig goede huiden disponibel, althans niet in loco waar, vandaar dat thans inferieure waar attentie begint te trekken.

C.i.f.-offerten op bestaande basis worden afgesloten, echter zijn koopers niet bereid hogere prijzen in te willigen. Javamarct beter gedisponeerd. Inlandsche huiden; na den verkoop der geheele productie Amsterdamsche Huidenclub, ruim 30.000 stuks, op basis van ca. 22 cent, is er een rijzing ontstaan en aanzienlijk meer handel. Offerten luiden nu 25/26 cent.

Kalfsvellen; 't seizoen is bijna ten einde en blijkt dat dit jaar veel minder nuchtere kalfsvellen gevallen zijn dan het vorig jaar, (door de dure vleeschprijzen wordt veel meer vee aangefokt). De voorraden zijn in de laatste weken grootendeels geruimd. Houders vragen nu extrême prijzen, welke echter niet ingewilligd worden. Vette grasvellen en pinken genieten meer attentie en kwamen daarin zaken tot stand. De Amsterdamsche Huidenclub verkocht zijn geheelen voorraad vette- en grasvellen.

Looistoffen; vast en met veel zaken.

Rotterdam, 7 Mei 1921.

VERKEERSWEZEN.

SCHEEPVAART.

Veertiendaagsch overzicht.

De markt, welke de meeste aandacht op zich gevestigd hield gedurende de laatste 14 dagen, was de la Plata markt, waar vele booten zijn bevracht en tegen steeds hogere cijfers. Deze markt blijft echter lastig voor reeders, daar men een groote variatie in vrachten ziet en men den eenen dag niet weet wat de volgende dag zal geven. Voor Meiflading, waarvoor slechts enkele booten beschikbaar zijn, werd 55/- betaald en reeders hopen voor de booten, welke nog over zijn, 60/- te krijgen. Voor Juniruimte is de laatste dagen 52/6 betaald, doch ook 47/6. Er zijn echter booten in ballast uitgegaan; zoodat voor Juni/Juli de positie misschien gemakkelijker wordt.

De Noord-Amerikamarkt heeft niet de verwachtingen van reeders bewaarheid en de vrachten zijn slechts weinig gewijzigd. Wel is er niet veel opgelegde Amerikaansche tonnage in de vaart gebracht, daar de Amerikaansche reeders zich de groote verliezen nog te goed herinneren en hunne exploitatie nog steeds duur is, doch wat er in de vaart is gebracht heeft zijn invloed doen gevoelen. De laatste dagen echter zijn de vrachten wat opgelopen door de staking van de Amerikaansche zeehielden. De Engelsche tonnage, die daar beschikbaar is, is niet zoo groot en veel daarvan heeft op het Continent dure bunkers moeten koopen. Bovendien is er een betrekkelijk groote vraag ontstaan naar ruimte naar het U. K. en speciaal Londen. De vrachten voor steenkolen van Hampton Roads naar U. K. zijn tusschen 30/- en 35/-, naar Port Said werd 36/3 betaald, naar de Eilanden 31/3, alles voor prompte booten, dus een kleine vooruitgang.

Voor graan is de vracht van Montreal naar U. K. 6/6, van de Northern Range 6/3, terwijl van de Gulf tot 7/6 betaald wordt.

Het bovenstaande geldt niet voor de vrachten van Hampton Roads naar de la Plata Rivier. Hier zijn de vrachten gedaald in evenredigheid met de stijging in de thuishkomende vrachten. Er werd bevracht tegen \$ 5,25 op Americanised Welsh charter met despatch in laad- en loshaven. Misschien echter zal de staking der Amerikaansche zeehielden ook hier haar invloed doen gaan gevoelen. Op de thans geldende cijfers is een rondreis via Noord-Amerika naar La Plata met de hooge thuisvrachten niet loonend. In de Middellandsche Zee is de vraag naar ruimte voor erts gering door de staking in Engeland, doch voor handige bootjes voor andere lading worden iets hogere vrachten betaald.

Van Alexandrië naar Hull werd afgesloten op basis zaad 14/-.

Bombay noteert 22/6 on deadweight.

GRAAN.

Data	Petro-grad Londen/ R'dam	Odessa Rotter- dam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotter- dam	Bristol Kanaal	Rotter- dam	Engel- land
2/7 Mei 1921	—	—	6/6	6/6	50/-	50/-
25/30 April 1921	—	—	6/4 1/2	6/4 1/2	42/6	42/6
3/8 Mei 1920	—	—	—	10/6 1/2	129/-	112/6 1/2
5/10 „ 1919	—	—	—	8/6	130/-	235/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bor- deaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotter- dam	Gothen- burg
2/7 Mei '21	—	—	—	—	—	—
25/30 April '21	—	17/6	—	—	6/3	—
3/8 Mei '20	40/-	62/6	—	—	f 12,—	—
5/10 „ '19	54/-	47/6	47/6	47/6	f 10,—	Kr. 45
Juli 1914	fr. 7,—	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chitt West Europa (salpeter)
2/7 Mei 1921....	—	—	—	32/6
25/30 April 1921....	—	32/6	—	32/6
3/8 Mei 1920....	—	140/-	—	—
5/10 „ 1919....	75/- 1)	75/- 1)	—	—
Juli 1914....	14/6	16/3	25/-	22/3

1) Voor Britsche schepen.

DE TWENTSCHE BANK

AMSTERDAM - ROTTERDAM - 'S-GRAVENHAGE - DORDRECHT - UTRECHT - ZAANDAM

Maandstaat op 30 April 1921

DEBET

Aandeelhouders nog te storten 90 pCt. op aandelen B, waarvoor effecten gedeponoord	f	1.784.700,—
Deelneming in de firma's:		
B. W. BLIJDENSTEIN & Co., te Londen;		
B. W. BLIJDENSTEIN Jr., te Enschede;		
LEDEBOER & Co., te Almelo, f 7.503.125,—, waarvoor in geld gestort		5.953.125,—
waarvoor effecten gedeponoord	f	1.550.000,—
Deelnemingen in bevriende Bankinstellingen f 6.703.527,24,		
waarvoor in geld gestort		5.019.627,24
waarvoor effecten gedeponoord		1.683.900,—
Effecten van Aandeelhouders		
gedeponoord bij bevriende instellingen		3.000.000,—
ten eigen gebruike		36.181.850,—
		42.415.750,—
Kassa, Wissels en Coupons		48.858.177,18½
Nederlandsche Schatkistbiljetten en Schatkistpromessen		17.515.694,94
Saldo's bij Bankiers:		
beschikbaar voor eigen gebruik	f	5.358.466,64½
voor rekening van derden		21.614.500,55
		26.972.947,19½
Prolongatiën gegeven		13.457.725,—
Eigen Effecten en Syndicaten		6.495.229,14
Credietvereniging	f	76.992.732,93½
Af: loopende Promessen		9.158.000,—
		67.834.732,98½
Voorschotten tegen Onderpand of Borgtocht en Saldi Rek. Crt.	f	78.067.202,90½
Af: loopende Promessen		1.443.000,—
		76.624.202,90½
Voorschotten op Consignatiën		2.940.047,91
Gebouwen		3.770.500,29
Totaal	f	319.642.459,79

CREDIT

Kapitaal	f	35.500.000,—
Reservefonds		7.922.057,06
Buitengewone Reserve		1.000.000,—
Waarborgfonds Credietvereniging		6.233.650,—
Reserve Credietvereniging		3.864.951,56
		54.520.658,62
Aandeelhouders voor gedeponoerde effecten		
als waarborg voor 90 pCt. storting op aandelen B	f	1.784.700,—
in Leen-Depôt		40.631.050,—
		42.415.750,—
Zieken- en Pensioenfondsen		1.320.462,45
Deposito's		51.079.771,54
Prolongatie-Deposito's		3.364.200,—
Saldo's te ontvangen en te leveren fondsen		1.265.542,45
Saldi Rekeningen Courant	f	96.581.983,55
" " " voor gelden in het Buitenland		21.614.500,55
" " " Credietvereniging		6.000.001,46½
		124.196.485,56½
Beleeningen en Daggeld genomen		4.300.000,—
De Nederlandsche Bank		3.002.844,37
Te betalen Wissels		32.889.815,88
Diverse Rekeningen		1.286.928,91½
Totaal	f	319.642.459,79